

จินตภาพแห่งกิเลสตัณหาในสังคมร่วมสมัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

จินตภาพแห่งกิเลสตัณหาในสังคมร่วมสมัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE IMAGINATION OF DESIRE AND CRAVING IN CONTEMPORARY SOCIETY.

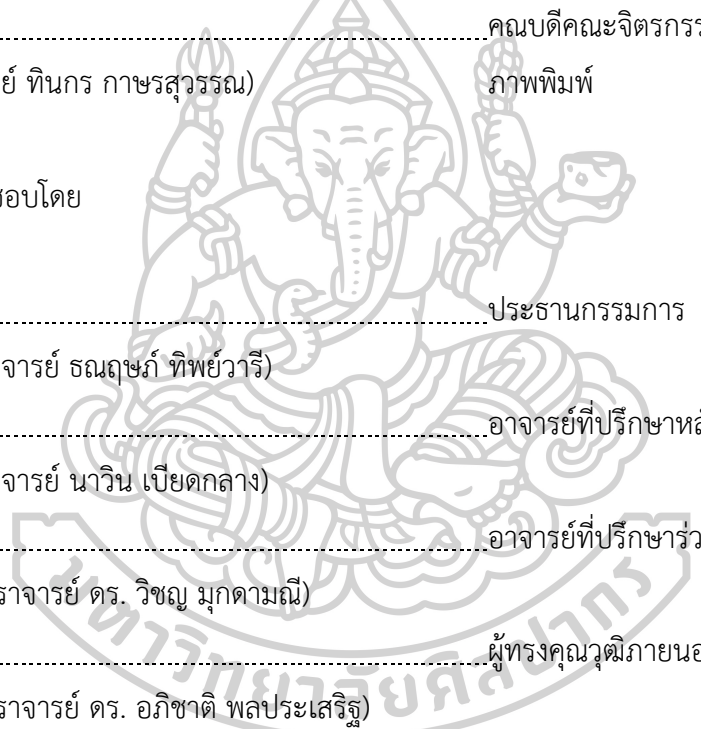

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts Visual Arts
Academic Year 2024
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	จินตภาพแห่งกิเลสตัณหาในสังคมร่วมสมัย
โดย	นายพงษ์ภูธร ทำดี
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ นาวัน เบียดกลาง
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชญ มุกตามณี

คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

.....	คณบดีคณะจิตรกรรม ประติมากรรมและ ภาพพิมพ์
(ศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ)	
พิจารณาเห็นชอบโดย	
.....	ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ธนฤกษ์ ทิพย์วารี)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ นาวัน เบียดกลาง)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชญ มุกตามณี)	
.....	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิชาติ พลประเสริฐ)	

660120012 : ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2

คำสำคัญ : ศิลปะ, สังคมร่วมสมัย, พฤติกรรมมนุษย์, ความโลภ, จินตภาพทางศิลปะ

นาย พงษ์ภูธร ทำดี: จินตภาพแห่งศิลปะในสังคมร่วมสมัย อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ นาวัน เบียดกลาง

วิทยานิพนธ์เรื่อง “จินตภาพแห่งศิลปะในสังคมปัจจุบัน” เป็นการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับศิลปะในเชิงศาสนาพุทธและสำหรับสังคมนิยมเพื่อนำไปสู่การปรากฏตัวของสื่อในองค์ประกอบของผลงานที่สะท้อนให้เห็นองค์ประกอบของจิตใจเป็นผลให้เกิดประโยชน์ด้วยโลกวิทยาอยาก และอาจส่งผลโดยตรงต่อร่างกายที่บิดเบี้ยว การสืบสวนรวมสอบสวนของการกระจายของต่อเนื่องในสื่อต่างๆถึงการพิจารณาคติความเชื่อและแรงขับเคลื่อนภายในที่แก่นำในสังคมร่วมสมัยผลงานวรรณกรรมชุด “The Hunger of Humanity” ถ่ายทอดด้วยเทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบขนาดใหญ่โดยเน้นการควบคุมอารมณ์ผ่านร่างกายแสงเงาและการมองเห็นของดวงตามุ่งไปสู่การกำหนดเป้าหมายที่มองการถูกควบคุมและภาวะความเป็นผู้นำที่เชื่อถือได้ผลการศึกษาศาสตร์ที่มีความสำคัญจากศาสตร์ต่างๆ ความแตกต่างของภาษาทางทัศนศิลป์สามารถถ่ายทอดความเป็นผู้นำในภาวะ “หิวโหย” ทางใจได้อย่างมีประสิทธิภาพและทรงพลัง

660120012 : Major Visual Arts

Keyword : Desire and Craving, Contemporary Society, Human Behavior, Greed, Artistic Imagination

MR. Pongputhan THAMDEE : The Imagination of Desire and Craving in Contemporary Society. Thesis advisor : Associate Professor Nawin Baidklang

The thesis entitled “The Imagination of Desire and Craving in Contemporary Society” explores the psychological and social dimensions of human desire, focusing on how craving, greed, and dissatisfaction become root causes of suffering and distorted behaviors in contemporary life. The study integrates theoretical perspectives from Buddhism, psychology, and sociology to investigate the human condition under the influence of internal yearning—what may be termed the “hunger of the soul.” This internal hunger, continuously stimulated by consumerist values and digital media, drives individuals to pursue unattainable ideals, ultimately leading to emotional dissonance and moral disorientation. The artistic creation in this thesis takes the form of large-scale oil paintings that distort and deconstruct the human figure to symbolize the fragmentation of the self under pressure from uncontrolled desire. The recurring motif of the eye—placed in unnatural locations across the body—represents themes of paranoia, self-surveillance, and the tension between appearance and reality. Through layered brushwork, dramatic lighting, and symbolic composition, the artist communicates an intense inner conflict and invites viewers to reflect upon their own hidden cravings. The resulting work serves as both personal introspection and a social commentary, portraying humanity as trapped in a cycle of longing, fear, and self-consumption.

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “จินตภาพแห่งกิเลสตัณหาในสังคมร่วมสมัย” สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยแรงศรัทธาในองค์พระรัตนตรัยและแรงสนับสนุนจากหลายภาคส่วน ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อ อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์นาวิน เบียดกลาง ที่ได้ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดตลอดกระบวนการดำเนินงานวิจัย และได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงเนื้อหาให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าขอขอบคุณครอบครัว เพื่อนร่วมชั้นเรียน และเพื่อนศิลปินทุกท่านที่เป็นกำลังใจสำคัญ และขอขอบคุณมหาวิทยาลัยศิลปากรที่เป็นพื้นที่เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์และนำเสนอผลงานที่สะท้อนมุมมองต่อสังคมและจิตใจมนุษย์ในยุคปัจจุบัน หากปราศจากแรงสนับสนุนเหล่านี้ โครงการวิจัยฉบับนี้ย่อมไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จสมบูรณ์

พงษ์ภูธาร ทำดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 สมมติฐานของการศึกษา	2
1.4 ขอบเขตการศึกษา.....	2
1.5 ขั้นตอนการศึกษา.....	3
1.6 เวลาที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.7 วิธีการศึกษา.....	3
1.8 แหล่งข้อมูล	4
1.9 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	4
บทที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์.....	5
2.1 แนวคิดเรื่องกิเลสและตัณหาในพุทธศาสนา.....	5
2.2 ตัณหากับพฤติกรรมมนุษย์ในเชิงจิตวิทยา	7
2.2.1 ลักษณะของสัญชาตญาณในสัตว์เดรัจฉาน	8
2.3 บริบทของสังคมบริโภคนิยมกับการกระตุ้นตัณหา	9
2.4 การแสดงออกของตัณหาในงานศิลปะ	11

2.5 งานวิจัยหรือผลงานที่เกี่ยวข้อง.....	14
บทที่ 3 ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน.....	19
3.1 แรงแบนดาลใจและแนวคิดเบื้องต้น.....	19
3.2 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น	19
3.3 การกำหนดประเด็น รูปแบบ และลักษณะงาน	21
3.4 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน.....	22
3.5 การพัฒนาภาษาทางจิตรกรรมของผู้วิจัย.....	30
3.6 สรุปกระบวนการสร้างสรรค์.....	32
บทที่ 4 วิเคราะห์การสร้างสรรค์และพัฒนาการของผลงาน.....	33
4.1 แนวทางการพัฒนาภาษาและแนวคิด.....	33
4.2 การทดลองและพัฒนาารูปแบบผลงาน.....	34
4.2.1 “Pain” ความทุกข์.....	35
4.2.2 “Allure” ความงาม.....	36
4.2.3 “The Watcher” ผู้เฝ้ามอง.....	37
4.2.4 “Craving” ทะยานอยาก.....	38
4.2.5 “Within the Stillness” – ภายในความสงบ.....	39
4.2.6 “Carnal Shell” เปลือกหอย.....	40
4.2.7 “Beelzebub” – เบลเซบับ.....	41
4.2.8 “Veil of the Mind” ม่านแห่งจิต.....	42
4.2.9 “The Unreachable Hand” – มือที่เอื้อมไม่ถึง.....	43
4.3 การค้นพบภาษาทางจิตรกรรมของข้าพเจ้า	44
4.3.3 สีและพื้นผิวที่ขัดแย้ง.....	46
4.3.4 ความรู้สึกแบบกึ่งนามธรรม-กึ่งเล่าเรื่อง	48
4.4 การทบทวนและกลั่นกรอง	48

4.5 สรุบบทที่ 4 65

บทที่ 5 สรุปลงและอภิปรายผล 66

รายการอ้างอิง 68

ประวัติผู้เขียน 71

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 Self-Devourer (ผู้กลืนกินตนเอง).....	6
ภาพที่ 2 โฆษณานาฬิกาหูกจากแบรนด์ Rolex.....	9
ภาพที่ 3 Study after Velázquez’s Portrait of Pope Innocent X โดย Francis Bacon	12
ภาพที่ 4 พญาปั๊กา โดย ถวัลย์ ดัชนี.....	13
ภาพที่ 5 Branded (1992) โดย เจนนี่ ซาวิลล์ (Jenny Saville).....	14
ภาพที่ 6 Untitled (ร่างที่หลอมรวม).....	16
ภาพที่ 7 Devourer’s Gaze (สายตาของผู้กลืนกิน).....	17
ภาพที่ 8 Gesso สำหรับรองพื้นกันเชื้อรา.....	23
ภาพที่ 9 กรรไกรสำหรับตัดผ้าใบ.....	23
ภาพที่ 10 ลูกแม่็กขนาด 23/10.....	23
ภาพที่ 11 เครื่องยิง ลูกแม่็ก.....	24
ภาพที่ 12 คีมขึงผ้าใบ.....	24
ภาพที่ 13 แปรงเบอร์ 4 สำหรับใช้รองพื้น.....	24
ภาพที่ 14 พู่กันสำหรับใช้ลงสีน้ำมัน.....	25
ภาพที่ 15 สีเรืองแสงใช้สำหรับรองพื้นก่อนลงสีน้ำมัน.....	25
ภาพที่ 16 ผ้าใบคอตตอน 380 แกรม.....	25
ภาพที่ 17 สีน้ำมัน.....	26
ภาพที่ 18 การเตรียมโครงเฟรม.....	26
ภาพที่ 19 การตึงผ้าใบ.....	27
ภาพที่ 20 การเก็บมุมผ้าใบ.....	27
ภาพที่ 21 การรองพื้นกันชื้น.....	28

ภาพที่ 22 การรองพื้นโทนสี	28
ภาพที่ 23 การวางโครงสร้างภาพ	29
ภาพที่ 24 การเก็บรายละเอียดและการขัดเงา	29
ภาพที่ 25 Devourer’s Gaze (สายตาของผู้กลืนกิน) โดย พงษ์ภูธร ทำดี	30
ภาพที่ 26 Untitled (ร่างที่หลอมรวม) โดย พงษ์ภูธร ทำดี.....	31
ภาพที่ 27 Pain”ความทุกข์ โดย พงษ์ภูธร ทำดี	35
ภาพที่ 28 “Allure” ความงาม โดย พงษ์ภูธร ทำดี.....	36
ภาพที่ 29 “The Watcher” ผู้เฝ้ามอง โดย พงษ์ภูธร ทำดี.....	37
ภาพที่ 30 “Craving” ทะยานอยาก โดย พงษ์ภูธร ทำดี	38
ภาพที่ 31 “Within the Stillness” โดย พงษ์ภูธร ทำดี.....	39
ภาพที่ 32 “Carnal Shell” เปลือกหอย โดย พงษ์ภูธร ทำดี.....	40
ภาพที่ 33 “Beelzebub” – เบลเซบับ โดย พงษ์ภูธร ทำดี.....	41
ภาพที่ 34 “Veil of the Mind” ม่านแห่งจิต โดย พงษ์ภูธร ทำดี.....	42
ภาพที่ 35 “The Unreachable Hand” มือที่เอื้อมไม่ถึงโดย พงษ์ภูธร ทำดี.....	43
ภาพที่ 36 “Craving” ทะยานอยาก โดย พงษ์ภูธร ทำดี.....	44
ภาพที่ 37 “The Watcher” ผู้เฝ้ามอง โดย พงษ์ภูธร ทำดี.....	45
ภาพที่ 38 “The Unreachable Hand” มือที่เอื้อมไม่ถึงโดย พงษ์ภูธร ทำดี.....	46
ภาพที่ 39 Shell of Craving” เปลือกแห่งความอยาก โดย พงษ์ภูธร ทำดี.....	47
ภาพที่ 40 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	49
ภาพที่ 41 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	51
ภาพที่ 42 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	53
ภาพที่ 43 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4.....	55
ภาพที่ 44 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5.....	58
ภาพที่ 45 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6.....	61

ภาพที่ 46 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7 63

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมปัจจุบัน มนุษย์เต็มไปด้วยความหิวโหย ดิ้นรนแสวงหาความมั่นคง ความสำเร็จ และสิ่งที่ตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งถือเป็นสภาวะปกติของชีวิต แต่หากความหิวโหยนี้ถูกครอบงำด้วยตัณหา ความอยากได้ อยากมี อยากเป็น ที่เกินขอบเขตและไร้อคติ มันจะกัดกินจิตใจจนกลายเป็นทุกข์ และผลักดันมนุษย์พร้อมกระทำการสิ่งใดก็ได้เพื่อสนองความอยากนั้นเมื่อศีลธรรมและจริยธรรมในใจเสื่อมถอยลง มนุษย์ก็สามารถยอมเบียดเบียน หลอกหลวง โกหก ขโมย หรือแม้แต่ฆ่าฟันกันเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ปรารถนา สภาวะจิตใจที่หิวโหยและไม่รู้จักพอนี้ กำลังกลายเป็นวิกฤตทางจริยธรรมที่ลุกลามอยู่ในสังคมร่วมสมัยอย่างเงิบงันแต่รุนแรง (ญาณิ พรหมเดชะ, 2556) กล่าวว่า มนุษย์ผู้ใฝ่หาแต่สิ่งที่ตนต้องการเพื่อบำบัดความอยากของตน กำลังถูกสภาพแวดล้อมทางสังคมกระตุ้นให้เกิดความอยากได้ อยากมี อยากครอบครอง หากไม่ได้ดังหวังก็กลายเป็นทุกข์ และดิ้นรนทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มา (นิลยา มีศรี, 2562) กล่าวถึงความจริงอันน่าหวาดกลัวว่า สังคมทุกวันนี้ผู้คนแข่งขัน เอาวัดเอาเปรียบแย่งชิง มักใหญ่ใฝ่สูงโดยไม่คำนึงถึงผิดชอบชั่วดี ไม่อายต่อบาป พฤติกรรมเบียดเบียนเหล่านี้ส่งผลให้เกิดความเสื่อมถอยทางจิตใจและศีลธรรมอย่างชัดเจน ความรุนแรงของตัณหาในสังคมไทยปรากฏชัดในกรณี “ดีไอคอนกรุ๊ป” ที่ (จิราภรณ์ ศรีแจ่ม, 2567) ยกขึ้นเป็นกรณีศึกษาสำคัญ บริษัทดังกล่าวใช้ภาพลักษณ์คนดังสร้างความน่าเชื่อถือในการหลอกหลวงผู้บริโภคผ่านการตลาดแบบเครือข่ายก่อให้เกิดความเสียหายกว่า 3,000 ล้านบาท และมีผู้เสียหายมากถึง 9,469 คน กลุ่มผู้เสียหายล้วนมีสิ่งหนึ่งร่วมกันคือ “ความโลภ” ไม่ว่าจะมาจากความไม่รู้ ความดิ้นรน หรือความอยากรวยทางลัดสิ่งเหล่านี้คือรากเหง้าของตัณหาที่ผลักดันให้มนุษย์ตกเป็นเหยื่อของตัวเอง และบางรายถึงขั้นจบชีวิตลงเพราะรับความเสียหายนั้นไม่ได้

จากปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ชัดว่าไม่ยากุศลสมัยจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ตัณหาในจิตใจมนุษย์ยังคงฝังรากลึก และส่งผลต่อพฤติกรรมที่ผิดเพี้ยนไปจากธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ ความหลงในตัวตน ความไม่รู้จักพอ และการเบียดเบียนผู้อื่นกลายเป็นสิ่งที่พบเห็นได้ทุกวันในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นพุทธศาสนิกชน เหตุการณ์เหล่านี้ได้กระทบจิตใจและสร้างคำถามต่อจิตสำนึกของมนุษย์ในโลกปัจจุบัน ข้าพเจ้าจึงเลือกนำสภาวะความหิวโหยและตัณหาที่บิดเบี้ยวเหล่านี้ มาตีความและถ่ายทอดผ่านการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ โดยใช้ร่างกายมนุษย์เป็นสื่อกลางในการสะท้อนความกลัว ความ

ทุกข์ ความทรมาน ที่เกิดจากการถูกตีหมาครอบงำ ผ่านรูปทรงที่ผิดเพี้ยน บิดเบี้ยว และไม่สมประกอบ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดการตั้งคำถามและตระหนักถึงแรงขับภายในจิตใจของตนเอง

1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลและตีความพฤติกรรมของตีหมามนุษย์ในสังคมไทย
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมที่ถ่ายทอดความคิด อารมณ์และความรู้สึก พฤติกรรมของความโลภ ความทะยานอยาก ความไม่รู้จักพอของมนุษย์ ด้วยวิธีการสร้างรูปทรงที่มีความผิดเพี้ยน บิดเบี้ยว ไปจากความเป็นปกติของมนุษย์ ผ่านเทคนิค สีน้ำมันบนเฟรมผ้าใบ
3. เพื่อถ่ายทอดให้เห็นถึงภาพลักษณ์ของตีหมา ความทุกข์ ความหวาดกลัว จากการถูกบีบคั้นจากความไม่รู้จักพอของมนุษย์

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

งานสร้างสรรค์นี้ใช้รูปทรงของร่างกายมนุษย์ มารองรับกระบวนการสร้างรูปทรง ด้วยเทคนิคสีน้ำมัน สะท้อนถึงความทุกข์ จากความทะยานอยาก ความไม่รู้จักพอของมนุษย์ในมุมมองของข้าพเจ้าด้วยการตีความ โดยอ้างอิงถึงพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม การแสวงหาให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนเองนั้นต้องการ ด้วยวิธีการหลอกลวง การเบียดเบียน ตุ่นโกหก ขโมย ฆ่าฟัน ฆ่าฟัน แย่งชิง พฤติกรรมที่ผิดเพี้ยนไปจากความเป็นปกติของมนุษย์แสดงถึงอาการของความทุกข์จากความไม่พึงพอใจในสิ่งที่ตนเองมี

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้กำหนดขอบเขตของผลงานในด้านเนื้อหา รูปแบบ และเทคนิคดังนี้

1. ขอบเขตทางด้านเนื้อหา ศึกษาข้อมูลข่าวสารจากสื่อ Social Media บทความวารสารเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมจากตีหมามนุษย์ในสังคมในปัจจุบัน ที่พยายามแสวงหาสิ่งที่ตนเองนั้นต้องการด้วยใจที่ไม่รู้จักพอ การเบียดเบียนตนเองและสังคมเกิดเป็นความอยากที่ไม่สิ้นสุดและสร้างความเดือดร้อนให้กับสังคม
2. ขอบเขตทางด้านเทคนิค ใช้เทคนิคทางด้านงานจิตรกรรม สีน้ำมันบนเฟรมผ้าใบ
3. ขอบเขตทางด้านรูปแบบ ใช้รูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานด้วยจิตรกรรม 2 มิติ ใช้รูปทรงของร่างกายมนุษย์สร้างสรรค์ดัดแปลงให้ผิดแปลกไปจากความเป็นปกติ

1.5 ขั้นตอนการศึกษา

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมชาวสาร การหลอกลวง เบียดเบียน ตุ่นโกหก ขโมย ฆ่าฟัน ทำร้าย แย่งชิง ในสังคม ติความ เพื่อค้นหาสัญลักษณ์ การจัดรูปแบบ รูปทรงในการสร้างสรรค์ผลงาน

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา จัดทำภาพร่างผลงาน ออกแบบตัวละครรูปทรง ด้วยการนำภาพถ่ายแบบร่างกายของมนุษย์มาประกอบสร้าง กับจิตจินตนาการ สร้างสัญลักษณ์จากข้อมูลที่ศึกษามาข้างต้น ก่อนสร้างชิ้นงานจริงเพื่อแก้ไขปัญหาในด้านรูปแบบ เทคนิควิธีการตลอดจนการนำเสนอ

3. เริ่มทำผลงานจริง พร้อมๆกับการวิเคราะห์ชิ้นงานระหว่างทำ บันทึกปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อประโยชน์ในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นต่อไป

4. สรุปผลการสร้างสรรค์ เรียบเรียงเอกสารรายงานการวิจัย

1.6 เวลาที่ใช้ในการวิจัย

ประมาณ 6 เดือน

คาดว่าจะเริ่มงานวิจัยเริ่มงานวิจัย ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.2567

และการเสนอการค้นคว้าวิจัยอิสระ ภายในเดือน พฤษภาคม พ.ศ.2568

1.7 วิธีการศึกษา

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลและฝึกฝนความชำนาญ ด้านเทคนิควิธีการใช้สีน้ำมันที่จะสามารถถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึก

2. กำหนดขอบเขตในการสร้างสรรค์ผลงานและการนำเสนอ พิจารณาถึงวิธีการแสดงออกทางรูปแบบองค์ประกอบและเทคนิควิธีการ ให้สามารถแสดงออกได้ตรงตามแนวความคิดได้มากที่สุด พร้อมกับการการทำภาพร่างผลงาน

3. ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมความหิวจากตัณหามนุษย์ในสังคมไทย ที่พยายามแสวงหาสิ่งที่ตนเองนั้นต้องการด้วยใจที่ไม่รู้จักพอ การเบียดเบียนตนเองและสังคมเกิดเป็นความหิวที่ไม่สิ้นสุดและสร้างความทุกข์แก่ตนเองและผู้อื่น

4. รวบรวมข้อมูลชาวสาร จากหนังสือพิมพ์ บทความ หนังสือ สื่อออนไลน์ รวมทั้งข้อมูลการศึกษาภาคสนาม การสัมภาษณ์ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ พัฒนาแนวคิดและจินตนาการในการสร้างสรรค์ผลงานโดยดึงเอาอารมณ์ความรู้สึกของข้าพเจ้าเข้ามามีส่วนร่วมในผลงาน

5. สร้างสรรค์ผลงานจริง

6. สํารวจวิเคราะห์ถึงข้อดีและข้อบกพร่องนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาผลงานให้มีความสมบูรณ์แบบในขั้นต่อไป

7. เผยแพร่ผลงานชุดนี้ออกสู่สาธารณะชน

1.8 แหล่งข้อมูล

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูล ภาพถ่าย งานจิตรกรรม จากศิลปินทั้งในและต่างประเทศ
2. การศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวจากสื่อ Social Media และห้องสมุด
3. ศึกษาลักษณะอาการ กิริยาท่าทางของมนุษย์
4. ศึกษารูปแบบจากงานจิตรกรรมเหนือจริงที่ใช้ร่างกายมนุษย์ในการสร้างสรรค์

1.9 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

1. พู่กัน
2. แปรงทาสี
3. ไม้สำหรับทำโครงเฟรม
4. สีอะคริลิก
5. สีน้ำมัน
6. ผ้าใบลินิน
7. ผ้าใบคอตตอน
8. กระดาษทราย
9. ลูกแม่กยขนาด 23/10
10. แม่กยขนาดใหญ่
11. น้ำยาล้างพู่กัน
12. ลินสิด

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่อง จินตภาพแห่งกิเลสตัณหาในสังคมร่วมสมัย (The imagination of desire and craving in contemporary society) ชุดนี้ ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวคิด และผลงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ ตีความ และต่อยอดแนวความคิดในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมให้สามารถสะท้อนสภาพจิตใจของมนุษย์ที่ถูกครอบงำด้วยตัณหา ความโลภ ความอยากได้อย่างมี และความรู้จักพอ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของความทุกข์ ความรุนแรง และความบิดเบี้ยวของพฤติกรรมในสังคมร่วมสมัย(ธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2542)

เนื้อหาในบทนี้จะครอบคลุมถึงแนวคิดทางพุทธศาสนาเกี่ยวกับกิเลสและตัณหา ทฤษฎีทางจิตวิทยาและสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมนุษย์ในภาวะ “หิว” ทางใจ บริบทของสังคมร่วมสมัยที่เร่งเร้าให้มนุษย์แสวงหาความต้องการอย่างไม่สิ้นสุด ตลอดจนแนวคิดและลักษณะการแสดงออกทางศิลปะที่สะท้อนถึงความทุกข์และความโหยหวนนั้น โดยเฉพาะการใช้รูปทรงของร่างกายมนุษย์ที่ผิดเพี้ยนจากสภาพปกติเป็นเครื่องมือในการสื่อสารแนวคิดผ่านผลงานจิตรกรรมร่วมสมัย (พุทธทาสภิกขุ, 2540)

2.1 แนวคิดเรื่องกิเลสและตัณหาในพุทธศาสนา

ในพระพุทธศาสนา “กิเลส” หมายถึง สิ่งเศร้าหมองของจิตใจ ซึ่งทำให้จิตใจขาดความบริสุทธิ์ และเป็นต้นเหตุของความทุกข์ ส่วน “ตัณหา” เป็นกิเลสชนิดหนึ่ง หมายถึง ความทะยานอยาก ความอยากได้ ความติดข้อง หรือความยึดมั่นถือมั่นในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส และธรรมารมณ์ ตัณหาถูกจัดอยู่ในหมวดของสมุทัยอริยสัจ ซึ่งเป็นหนึ่งในอริยสัจสี่ และเป็นสาเหตุแห่งทุกข์ที่พระพุทธเจ้าได้ทรงชี้ไว้ว่า หากไม่สามารถดับตัณหาได้ ย่อมนำไปสู่การเวียนว่ายตายเกิดและความทุกข์อย่างไม่มีที่สิ้นสุด (พระธรรมปิฎก, 2542)

พระพุทธเจ้าทรงแบ่งตัณหาออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. กามตัณหา – ความอยากในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส
2. ภวตัณหา – ความอยากมี อยากเป็น
3. วิภวตัณหา – ความอยากไม่เป็น ไม่อยากมี

ตัณหาเป็นแรงผลักดันในจิตใจของมนุษย์ ที่แม้ดูเหมือนเป็นธรรมดาของชีวิต แต่หากปราศจากการรู้เท่าทันหรือการควบคุม ตัณหาจะกลายเป็นเชื้อเพลิงที่เผาไหม้จิตใจ ทำให้มนุษย์ยินดี

ในกิเลส ยอมเบียดเบียนผู้อื่น และสูญเสียจิตสำนึกแห่งศีลธรรมและความดีงาม (พระไพศาล วิสาโล, 2558)

ในบริบทของสังคมร่วมสมัย กิเลสและตัณหาไม่ได้แสดงออกเพียงในรูปแบบของความต้องการพื้นฐานเท่านั้น หากแต่ยังปรากฏในรูปแบบของความทะยานอยากที่ไม่มีที่สิ้นสุด เช่น ความอยากร่ำรวย อยากรมีชื่อเสียง อยากรมีอำนาจ ซึ่งล้วนเป็นผลของ “ความหิว” ทางใจ ที่ไม่มีวันอิ่ม ด้วยสื่อและสภาพแวดล้อมที่ยั่วยุงจิตใจของมนุษย์อยู่ตลอดเวลา จึงทำให้มนุษย์ตกอยู่ภายใต้อำนาจของตัณหาได้โดยง่าย และพร้อมจะกระทำในสิ่งผิดเพี้ยนเพื่อสนองความต้องการของตน (ธีรยุทธ บุญมี, 2546)

ด้วยเหตุนี้ แนวคิดเรื่องกิเลสและตัณหาในพุทธศาสนาจึงเป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิเคราะห์และสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อสะท้อนภาพของมนุษย์ที่กำลังทุกข์ทรมานจากการตกอยู่ในวังวนของความอยาก ความโลภ และความไม่รู้จักพอ ซึ่งเป็นต้นเหตุของพฤติกรรมที่ผิดเพี้ยนและความเสื่อมโทรมในสังคมร่วมสมัย

ภาพที่ 1 Self-Devourer (ผู้กลืนกินตนเอง)

โดย พงษ์ภูธร ทำดี

(ศิลปิน: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

ภาพร่างกายที่หลอมรวม บิดเบี้ยว และฉีกกระจาย แสดงถึงภาวะของมนุษย์ที่ถูกตัดหากลื่น
กีนจากภายใน สะท้อนแนวคิดพุทธศาสนาที่ว่าตัณหาเป็นเหตุแห่งทุกข์ และเป็นแรงขับที่กักกั้นจิตใจ
ให้ขุ่นมัว

จากแนวคิดในเชิงพุทธศาสนาที่กล่าวถึงตัณหาในฐานะต้นเหตุแห่งทุกข์ในจิตใจมนุษย์ เมื่อ
พิจารณาในมุมมองของจิตวิทยาสมัยใหม่ จะพบว่าตัณหาก็ก็นับว่ามีบทบาทสำคัญในฐานะแรงผลักดันภายในที่
ส่งผลต่อพฤติกรรมและสภาวะจิตใจของมนุษย์อย่างลึกซึ้งเช่นกัน(Maslow, 1943)

2.2 ตัณหากับพฤติกรรมมนุษย์ในเชิงจิตวิทยา

จากมุมมองทางจิตวิทยา พฤติกรรมของมนุษย์ล้วนเกิดจากแรงผลักดันภายในที่มีรากฐานมา
จากความต้องการหรือความอยาก ซึ่งสามารถสอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง “ตัณหา” ในพุทธศาสนา
โดยเฉพาะในภาวะที่มนุษย์แสดงพฤติกรรมที่เกินขอบเขต หรือขาดการควบคุมตนเอง ความอยากหรือ
ความต้องการเหล่านี้จึงอาจนำไปสู่ความทุกข์ ความเครียด และปัญหาทางสังคมได้ (มาลินี อุณากุล,
2554)

ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) นักจิตวิเคราะห์ชื่อดัง ได้อธิบายว่าพฤติกรรมของมนุษย์
ขับเคลื่อนโดยพลังแห่งจิตไร้สำนึก (Unconscious Mind) ซึ่งประกอบด้วยแรงขับ (Drives) ดิบใน
ระบบจิตที่เรียกว่า Id ซึ่งมุ่งตอบสนองความพึงพอใจในทันทีโดยไม่คำนึงถึงเหตุผลหรือศีลธรรม
ในขณะที่ระบบ Ego และ Superego จะทำหน้าที่ควบคุมและปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความ
เป็นจริงและจริยธรรมของสังคม หาก Id มีอิทธิพลมากเกินไป และไม่ได้รับการควบคุม ก็อาจ
ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ขัดต่อศีลธรรมและเบียดเบียนผู้อื่น (ศิริพร จิรมณีกุล, 2558)

อีกทั้งทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของอับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) ก็ช่วยให้
เข้าใจพฤติกรรมมนุษย์ในอีกแง่มุมหนึ่ง โดยมาสโลว์เสนอว่า มนุษย์มีลำดับขั้นของความต้องการตั้งแต่
พื้นฐานที่สุดไปจนถึงระดับสูงสุด ได้แก่ ความต้องการทางกายภาพ ความปลอดภัย ความรักและการ
เป็นที่ยอมรับ ความเคารพตนเอง และการเติมเต็มตนเอง (Self-actualization) (Maslow, 1943)

อย่างไรก็ตาม ในสังคมบริโภคนิยม ความต้องการในแต่ละระดับ โดยเฉพาะความต้องการ
ด้านวัตถุและสถานะ กลับถูกขับเคลื่อนด้วยแรงกระตุ้นที่ไม่สิ้นสุด และบางครั้งกลายเป็นความโลภ
ความหลง และความอยากที่เกินขอบเขตของความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ (ธีรยุทธ บุญมี, 2546)

ภาวะ “หิว” ในเชิงจิตวิทยาจึงไม่ได้หมายถึงความหิวทางร่างกายเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความ
หิวทางอารมณ์ เช่น ความต้องการการยอมรับ ความสำเร็จ หรือความรัก ซึ่งเมื่อมนุษย์ไม่ได้รับการ
ตอบสนองตามที่คาดหวัง อาจส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน ความรุนแรง หรือความทุกข์ทรมาน
ทางจิตใจ ดังที่ปรากฏในสังคมปัจจุบัน เช่น การล่อลวง การแย่งชิง หรือแม้แต่การทำร้ายผู้อื่นและ
ตนเอง

2.2.1 ลักษณะของสัญชาตญาณในสัตว์เดรัจฉาน

สัตว์เดรัจฉานมีพฤติกรรมที่ถูกกำหนดโดยสัญชาตญาณ (Instinct) ซึ่งเป็นกลไกทางชีววิทยา พื้นฐานที่ช่วยให้สามารถเอาตัวรอดและสืบเผ่าพันธุ์ได้โดยไม่ต้องอาศัยการเรียนรู้ สัญชาตญาณเหล่านี้ฝังอยู่ในระบบประสาทตั้งแต่กำเนิด และแสดงออกผ่านพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกันในแต่ละชนิด

สัญชาตญาณหนึ่งที่เราเห็นได้ชัดคือ การเอาตัวรอด (Survival instinct) ซึ่งสัตว์จะแสดงออกผ่านการหลบหนีภัย ซ่อนตัว หรือปกป้องตนจากศัตรู ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ล้วนเป็นผลจากการคัดเลือกโดยธรรมชาติ (Alcock, 2001)

อีกสัญชาตญาณสำคัญคือ การกินเพื่ออยู่ (Feeding instinct) ที่ผลักดันให้สัตว์ออกหาอาหาร การล่าเหยื่อ หรือป้องกันอาหารของตนเอง เช่น เสือจะล่าเหยื่อตามสัญชาตญาณ โดยไม่มีกรอบศีลธรรมหรือความเห็นอกเห็นใจเข้ามาเกี่ยวข้อง (อังคณา ฤทธิชัย, 2552, หน้า 74)

การแสดงอาณาเขต (Territorial behavior) เป็นพฤติกรรมที่สัตว์ใช้ระบุพื้นที่หากินหรือผสมพันธุ์ เช่น สุนัขหรือแมวจะปัสสาวะตามพื้นที่เพื่อส่งสัญญาณแสดงความเป็นเจ้าของ โดยใช้กลิ่น เสียง หรือท่าทางข่มขู่เพื่อป้องกันผู้บุกรุก

การสืบพันธุ์ (Reproductive instinct) เป็นกลไกที่ส่งเสริมให้สัตว์ดำรงเผ่าพันธุ์ เช่น พฤติกรรมการจับ การต่อสู้แย่งคู่ หรือการดูแลลูกอ่อนในสัตว์บางชนิด ซึ่งแสดงถึงความสำคัญของการรักษาเผ่าพันธุ์ (อังคณา ฤทธิชัย, 2552)

ท้ายที่สุดคือ การจู่โจมหรือป้องกันภัยคุกคาม (Defensive/Offensive behavior) สัตว์อาจตอบสนองด้วยความดุร้ายเมื่อต้องเผชิญอันตราย เช่น งูที่แผ่แม่เบี้ย เสือที่ขู่คำราม หรือสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่กัดเมื่อรู้สึกถึงภัย ซึ่งล้วนเป็นปฏิกิริยาเพื่อปกป้องชีวิตหรือทรัพยากร (Alcock, 2001)

โดยสรุป พฤติกรรมของสัตว์เดรัจฉานที่ซับซ้อนด้วยสัญชาตญาณเหล่านี้มีรากฐานจากกลไกเพื่อความอยู่รอดและการสืบพันธุ์ ซึ่งดำเนินไปโดยปราศจากการใช้เหตุผลหรือจริยธรรม ต่างจากมนุษย์ที่มีสติและสามารถยับยั้งแรงขับเหล่านี้ด้วยศีลธรรมและปัญญา

เมื่อพิจารณาจากแนวคิดทางจิตวิทยาข้างต้น ผู้วิจัยพบว่า พฤติกรรมของมนุษย์ที่ซับซ้อนด้วยตัณหาไม่เพียงเป็นเรื่องของศีลธรรม แต่ยังเป็นเรื่องของโครงสร้างจิตใจที่ซับซ้อน และเมื่อสังคมยิ่งกระตุ้นให้มนุษย์ตอบสนองต่อความต้องการเหล่านี้โดยไม่มีขอบเขต ก็ยิ่งส่งผลให้พฤติกรรมที่ผิดเพี้ยน บิดเบี้ยว และเบียดเบียนกันกลายเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญที่ผู้วิจัยนำไปใช้ในการถ่ายทอดความรู้สึกและสัญลักษณ์ในผลงานจิตรกรรม

นอกจากปัจจัยภายในในระดับจิตใจแล้ว ปัจจัยภายนอกโดยเฉพาะสภาพแวดล้อมของสังคมในยุคปัจจุบันก็มีส่วนสำคัญในการกระตุ้นและเร่งเร้าให้ตัณหาในมนุษย์รุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในยุคของบริโภคนิยมที่ทุกอย่างกลายเป็นสินค้าและภาพลักษณ์ (วีระชัย รุ่งเรือง, 2559)

2.3 บริบทของสังคมบริโภคนิยมกับการกระตุ้นค้นหา

ในยุคสังคมร่วมสมัยที่เทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว พฤติกรรมของมนุษย์ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยเฉพาะการถูกกระตุ้นให้เกิดความอยาก ความใฝ่ฝัน และการแสวงหาความต้องการอย่างไม่รู้จบ สังคมในปัจจุบันถูกครอบงำด้วยกระแสบริโภคนิยม (Consumerism) ที่ปลูกฝังให้มนุษย์รู้สึกว่าคุณค่าได้จากการมี การบริโภค หรือการเป็นเจ้าของสิ่งของบางอย่าง ซึ่งก่อให้เกิดการกระตุ้นค้นหาในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง (ธีรยุทธ บุญมี, 2546)

สื่อโฆษณาและโลกโซเชียลมีเดียในปัจจุบันมีบทบาทอย่างยิ่งในการสร้างภาพมายาและความอยากให้กับมนุษย์ ทั้งในรูปแบบของการอยากมีรูปลักษณ์ภายนอกที่ดี อยากมีชีวิตที่สะดวกสบาย อยากประสบความสำเร็จตามภาพจำที่สังคมยกย่อง ส่งผลให้ผู้คนพยายามไขว่คว้า แสวงหา หรือแม้กระทั่งยอมกระทำการสิ่งที่ไม่ดีศีลธรรม เพียงเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่สังคมยอมรับ (วิระชัย รุ่งเรือง, 2559)

ภาพที่ 2 โฆษณานาฬิกาหรูจากแบรนด์ Rolex

โดยเว็บไซต์ CrazyDial

(ที่มา: CrazyDial – The Watch Community, เข้าถึงเมื่อ 30 มีนาคม 2025 จาก www.crazy-dial.com)

โฆษณาใช้ภาพของบุคคลที่มีชื่อเสียงและสื่อถึงความสำเร็จในชีวิต เพื่อกระตุ้นความอยากได้ ความทะเยอทะยาน และการแสวงหาสถานะในเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นกลไกหนึ่งของการกระตุ้นค้นหาในสังคมบริโภคนิยม (วสันต์ ปัญญาแก้ว, 2552)

สถานะของสังคมในลักษณะนี้เอง ได้ผลักดันให้มนุษย์จำนวนมากตกอยู่ในภาวะของ “ความหิว” ทางจิตใจที่ไม่มีวันอิ่ม ความอยากได้อยากมีอย่างไม่สิ้นสุดได้กัดกินความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของมนุษย์ที่

ละน้อย จนบางคนยอมหลอกลวง เบียดเบียน หรือเหยียบย่ำผู้อื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนปรารถนา ความเชื่อมั่นในตัวตนและคุณค่าของชีวิตถูกแทนที่ด้วยตัวเลขยอดโลก ยอดผู้ติดตาม หรือภาพลักษณ์ที่ปรุงแต่งขึ้นมาเพื่อตอบสนองกระแสสังคม ทำให้มนุษย์ค่อย ๆ หลงลืมตัวตนที่แท้จริง และดำรงอยู่ในความหลงผิดอย่างไม่รู้ตัว

สภาพแวดล้อมในสังคมบริโภคนิยมเช่นนี้ ได้กลายเป็นบ่อเกิดของพฤติกรรมที่แสดงออกถึงตัณหาและกิเลสของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นความโลภ ความอิจฉา ความอยากเด่นดัง หรือแม้แต่การแสดงออกเชิงรุนแรงต่อกัน ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาของการศึกษาครั้งนี้ ที่มุ่งสะท้อนภาพของมนุษย์ในสังคมร่วมสมัยที่เต็มไปด้วยความทุกข์ ความกลัว และความผิดเพี้ยนทางพฤติกรรม จากการถูกบีบคั้นด้วยกระแสของความอยากที่ไม่มีที่สิ้นสุด (พินิจ บุญเลิศ, 2555)

ความหิวโหยและตัณหาที่ถูกกระตุ้นจากบริบทของบริโภคนิยมในสังคมร่วมสมัย มิได้จำกัดอยู่เพียงระดับบุคคล หากแต่สามารถแผ่ขยายไปสู่ระดับโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองอย่างลึกซึ้ง จุดเริ่มต้นของความอยากเหล่านี้อาจดูเล็กน้อย เช่น ความปรารถนาในโทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ นาฬิกาหรู รถยนต์นำเข้าหรือบ้านเรือนโอ่อ่าทันสมัย ซึ่งในสายตาของคนทั่วไปอาจถือเป็นความต้องการตามปกติในยุคโลกาภิวัตน์ ทว่าเบื้องหลังของความต้องการเหล่านี้กลับสะท้อนให้เห็นถึงแรงขับเคลื่อนภายในจิตใจมนุษย์ที่กำลังถูกขับเคลื่อนด้วยตัณหา อัดตา และความไม่รู้ (อวิชาชา)

เมื่อความอยากดังกล่าวมิได้รับการยับยั้งด้วยสติหรือจริยธรรม มนุษย์ย่อมพร้อมเบียดเบียนผู้อื่นเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ โดยเริ่มต้นจากการเปรียบเทียบสถานะตนกับผู้อื่นในสังคม เกิดความรู้สึกด้อยค่าและต้องการยกระดับตนให้เหนือกว่า แม้จะต้องแลกด้วยหนี้สิน ความรุนแรง หรือแม้แต่การหลอกลวงเพื่อผลประโยชน์ ความอยากที่ปรากฏในระดับปัจเจกจึงมีแนวโน้มที่จะกลายเป็นแรงผลักดันให้มุ่งกลุ่มและสถาบัน ซึ่งนำไปสู่การแข่งขัน แย่งชิง และการล่าอำนาจในระดับที่ใหญ่กว่า

ในระดับโลก ความทะเยอทะยานของรัฐและองค์กรขนาดใหญ่ที่ขาดรากฐานทางเมตตาและปัญญา กลับอาศัยตัณหาเป็นพลังงานในการดำเนินนโยบาย การช่วงชิงทรัพยากรธรรมชาติ การควบคุมเส้นทางการค้า การแข่งขันเทคโนโลยี การสร้างอิทธิพลทางการเมือง หรือแม้แต่การใช้อาวุธและข่าวสารเป็นเครื่องมือในการข่มขู่ ล้วนสะท้อนให้เห็นถึงโครงสร้างอำนาจที่ถูกขับเคลื่อนด้วยความกลัวว่าจะเสียเปรียบและความต้องการที่จะอยู่เหนือผู้อื่น สงครามโลกครั้งที่ 2 สงครามในตะวันออกกลาง หรือแม้แต่ความขัดแย้งระหว่างประเทศในปัจจุบัน ต่างมีจุดร่วมในแง่ที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากเหตุผลทางศีลธรรม หากแต่มีรากเหง้ามาจากตัณหาแห่งความโลภ อัดตา และความหวาดกลัวที่หยั่งรากในจิตใจมนุษย์

สงครามในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งสงครามด้วยอาวุธ สงครามเศรษฐกิจ สงครามการค้า หรือสงครามวัฒนธรรม ล้วนเป็นผลสะท้อนของจิตสำนึกส่วนรวมที่ถูกครอบงำด้วยความอยากปรากฏการณ์เหล่านี้มิใช่เพียงความเคลื่อนไหวของกองทัพหรือการต่อรองเชิงนโยบายเท่านั้น แต่ยัง

เป็นการแสดงออกโดยตรงของสงครามภายในที่มีได้รับการเยียวยา มนุษย์อาจรู้ดีว่าผลของสงครามคือ ความสูญเสีย ความทุกข์ และการทำลาย ทว่าเมื่อจิตใจยังถูกรอบงำด้วยตัณหา มนุษย์ก็พร้อมจะก่อ สงครามอีกครั้งในทุกยุคทุกสมัย โดยมี “ความอยากได้” ที่แกร่งกล้ากว่า “ความเมตตา” และ “ความ กลัวจะเสียเปรียบ” ที่รุนแรงกว่า “ความกลัวต่อผลกระทบ”

พุทธศาสนามีได้ปฏิเสธความก้าวหน้าหรือความปรารถนาของมนุษย์ แต่เสนอแนวทางให้ มนุษย์เห็นธรรมชาติของตัณหาอย่างชัดเจน เพื่อสามารถอยู่กับความพอเพียงและพัฒนาชีวิตด้วย ปัญญา หากมนุษย์ไม่สามารถควบคุมตัณหาได้ วัฏจักรแห่งความหิวโหยนี้จะไม่มีสิ้นสุด และจะลุกลาม จากระดับบุคคลไปสู่ความรุนแรงระดับชาติหรือระดับโลกอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ความขัดแย้งทั้งหลายจะ กลายเป็นเพียงผลสะท้อนของจิตใจที่ไม่รู้จักพอ และเมื่อความอยากเหล่านั้นแพร่กระจายออกไปโดย ไม่มีขอบเขต สงครามในทุกระดับจึงเป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

การหยุดยั้งสงครามภายนอก จึงต้องเริ่มต้นจากการหยุดยั้งสงครามในใจของแต่ละคนก่อน เพราะเมื่อมนุษย์แต่ละคนสามารถเรียนรู้ที่จะอยู่กับความพอประมาณ เห็นคุณค่าของการแบ่งปัน และปล่อยวางความอยากอันไม่รู้จบได้ โลกทั้งใบก็จะลดแรงผลักดันที่จะนำไปสู่ความรุนแรงและความ ทุกข์มหันต์ได้เช่นกัน

ด้วยเหตุนี้ บริบทของสังคมบริโภคนิยมจึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อการก่อเกิดตัณหาและ พฤติกรรมที่ผิดแปลกไปจากความเป็นมนุษย์ปกติ ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นพื้นฐานในการ สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ โดยใช้ร่างกายมนุษย์เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และ พฤติกรรมที่บิดเบี้ยวไปจากความเป็นจริง เพื่อให้ผู้ชมเกิดความตระหนักรู้และเข้าใจถึงผลกระทบของ ความหิวโหยที่ถูกกระตุ้นในสังคมปัจจุบัน

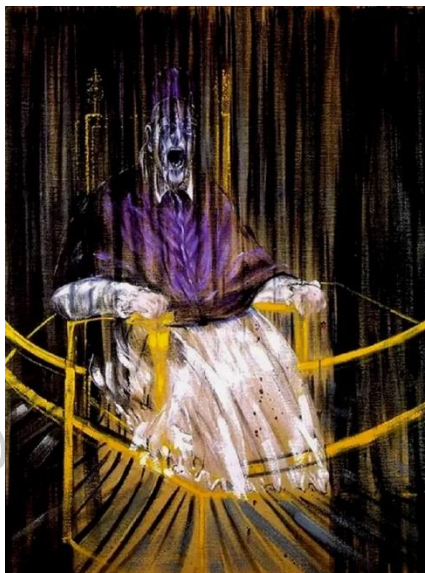
จากแนวคิดในเชิงศาสนา จิตวิทยา และสังคมที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าตัณหาไม่เพียงปรากฏใน พฤติกรรมของมนุษย์เท่านั้น หากยังสะท้อนออกมาอย่างชัดเจนผ่านงานศิลปะด้วย

2.4 การแสดงออกของตัณหาในงานศิลปะ

ในประวัติศาสตร์ของงานศิลปะ ศิลปินจำนวนมากได้ใช้ศิลปะเป็นสื่อกลางในการสะท้อน สภาพจิตใจ ความปรารถนา และพฤติกรรมของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับกิเลส ตัณหา และความอยาก อย่างไม่รู้จักพอ เพราะความอยากนั้นไม่ใช่เพียงแค่อำนาจผลักดันทางชีวภาพ แต่ยังรวมถึงพลังที่มี อิทธิพลต่อความคิด การกระทำ และวิถีชีวิตของมนุษย์ทั้งในระดับบุคคลและระดับสังคม

ศิลปินในยุคต่าง ๆ ได้สะท้อนพลังของตัณหาผ่านการใช้สัญลักษณ์ เช่น การบิดเบือนร่างกาย สีที่รุนแรง หรือองค์ประกอบภาพที่เต็มไปด้วยความอึดอัดและแรงตึงทางอารมณ์ เช่น ในผลงานของ ฟรานซิส เบคอน (Francis Bacon) ศิลปินร่วมสมัยที่ถ่ายทอดความรู้สึกเจ็บปวด กลัว และความ สับสนของมนุษย์ผ่านภาพร่างกายที่บิดเบี้ยว แตกแยก หรือแปรสภาพเป็นสิ่งที่ไม่อาจระบุได้ เขาใช้

โทนสีมืดหม่นและแสงเงาที่รุนแรงเพื่อขับเน้นอารมณ์และความตึงเครียดในจิตใจ ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับแนวทางของผู้วิจัย (Sylvester, 2000)

ภาพที่ 3 Study after Velázquez's Portrait of Pope Innocent X โดย Francis Bacon

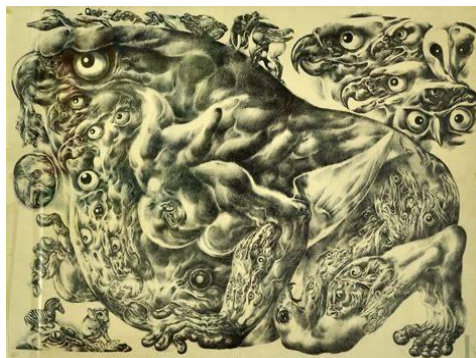
ภาพวาดที่แสดงออกถึงความเจ็บปวดในจิตใจมนุษย์ ผ่านโทนสีมืดและการบิดเบี้ยวของรูปร่าง

(ที่มา: Tate Gallery, เข้าถึงเมื่อ 29 มีนาคม 2025,

<https://www.tate.org.uk/art/artworks/bacon-study>)

ภาพนี้เป็นการตีความภาพวาดดั้งเดิมของโป๊ปอินโนเซนต์ที่ 10 โดยดิเอโก เบลาสเกซ ในรูปแบบที่บิดเบี้ยวและเต็มไปด้วยอารมณ์รุนแรง เบคอนใช้การบิดเบือนใบหน้าและการใช้สีเข้มเพื่อสะท้อนความเจ็บปวดและความทุกข์ทรมานภายในจิตใจของมนุษย์

ในสังคมไทย ถวัลย์ ดัชนี ก็ได้ใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือในการแสดงออกถึงพลังดิบในธรรมชาติของมนุษย์ โดยเฉพาะความปรารถนาและสัญชาตญาณดั้งเดิมที่แฝงอยู่ในจิตใจ ผลงานของเขามักเต็มไปด้วยความเคลื่อนไหว แรงปะทะ และการหลอมรวมระหว่างมนุษย์กับสัตว์ สะท้อนถึงความเชื่อมโยงระหว่างต้นหาและสัญชาตญาณดิบอย่างชัดเจน (อัครพงษ์ คำสุข, 2562)

ภาพที่ 4 พญาปักษา โดย ฌว็ลย์ ดัจชนี

(ที่มา: Monwic Gallery, เข้าถึงเมื่อ 30 มีนาคม 2025 จาก <https://www.monwic.com>)

ผลงานจิตรกรรมที่ใช้สัญลักษณ์ของสัตว์ปีกทรงพลัง ถ่ายทอดพลังดิบ ความเร่าร้อน และแรงปรารถนาในจิตใจมนุษย์ ผ่านเส้นสายที่เชื่อมโยงซับซ้อนและเต็มไปด้วยอารมณ์รุนแรง ซึ่งสื่อถึงด้านมืดของสัญชาตญาณและค้นหาได้อย่างทรงพลัง

ผู้วิจัยได้นำแนวทางการแสดงออกดังกล่าวมาประยุกต์เข้ากับประสบการณ์ส่วนตัวและบริบทของสังคมร่วมสมัย โดยเน้นการใช้ร่างกายที่บิดเบี้ยว หลอมรวม หรือแตกกระจาย เป็นสัญลักษณ์ของจิตใจที่ถูกความหิวบีบคั้นจนเสียสมดุล การเลือกใช้เทคนิคจิตรกรรมสีน้ำมันบนเฟรมผ้าใบและผ้าลินิน ช่วยเพิ่มความหนักแน่นของอารมณ์และความลึกซึ้งของพื้นผิว ทำให้ผู้ชมสัมผัสได้ถึงแรงปรารถนาและความกดดันที่ซ่อนอยู่ในแต่ละภาพ

การแสดงออกถึงค้นหาในผลงานของผู้วิจัย ไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการวิพากษ์สังคมภายนอก แต่ยังเป็นการตั้งคำถามต่อภายในจิตใจของมนุษย์แต่ละคน ว่าเรากำลัง “หิวโหย” อะไร? และความหิวนี้กำลังหล่อหลอม เปลี่ยนแปลง หรือทำลายความเป็นมนุษย์ของเราอย่างไร? ผลงานศิลปะจึงกลายเป็นพื้นที่ของการสำรวจจิตใจ และเป็นกระจกสะท้อนความจริงที่เราอาจไม่กล้ามองอย่างตรงไปตรงมา

จากแนวทางการแสดงออกของศิลปินทั้งในและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าศิลปะสามารถเป็นพื้นที่ในการตีความ สื่อสาร และตั้งคำถามต่อสภาวะของค้นหาในมนุษย์ได้อย่างหลากหลาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัยและผลงานของนักศึกษาศิลปะร่วมสมัย เพื่อใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์และพัฒนากระบวนการสร้างสรรค์ของตนเองต่อไป

2.5 งานวิจัยหรือผลงานที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยและผลงานศิลปะของศิลปินทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องตัวตน ความโลภ และสภาวะของมนุษย์ที่ถูกครอบงำด้วยความอยากไม่รู้จบ ซึ่งสะท้อนผ่านรูปแบบการสร้างสรรค์ที่มีลักษณะบิดเบี้ยว ผิดเพี้ยน หรือแสดงถึงความอัดอั้นในจิตใจ ทั้งในด้านเทคนิคและอารมณ์

หนึ่งในศิลปินต่างประเทศที่มีแนวทางใกล้เคียงกับผู้วิจัยคือ ฟรานซิส เบคอน (Francis Bacon) ศิลปินชาวอังกฤษผู้มีผลงานโดดเด่นในการนำเสนอร่างกายมนุษย์ในลักษณะที่บิดเบี้ยว สะท้อนสภาพจิตใจที่บอบช้ำและความทุกข์ภายใน ภาพของเขาเต็มไปด้วยอารมณ์รุนแรง ความกลัว และความเจ็บปวดที่แทรกซึมผ่านสีสันทึบและแสงเงาที่ขัดแย้งกัน การบิดเบือนรูปร่างเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารสภาวะทางอารมณ์ ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับผู้วิจัยในการสร้างภาพของมนุษย์ที่หลอมรวมกับความอยาก ความกลัว และความกดดัน (Sylvester, 2000)

อีกหนึ่งศิลปินที่มีผลงานสื่อสารร่างกายผ่านความบิดเบี้ยวและแสดงให้เห็นถึงความไม่สมบูรณ์แบบคือ เจนนี่ ซาวิลล์ (Jenny Saville) ศิลปินหญิงชาวอังกฤษที่เน้นการวาดภาพร่างกายมนุษย์ในสภาพที่ถูกบิดเบือน อวบอ้วน บาดเจ็บ หรือแตกกระจาย เพื่อวิพากษ์ค่านิยมเรื่องความงามและอัตลักษณ์ของมนุษย์ในสังคมร่วมสมัย เทคนิคการทาสีหนา การซ้อนชั้นของพื้นผิว และการใช้โทนสีเข้ม เป็นกลวิธีในการสะท้อนสภาวะทางจิตใจอย่างลึกซึ้ง ซึ่งคล้ายคลึงกับเทคนิคการใช้สีน้ำมันและการเล่นแสงเงาในผลงานของผู้วิจัย

ภาพที่ 5 Branded (1992) โดย เจนนี่ ซาวิลล์ (Jenny Saville)

(ที่มา: Gagosian Gallery, เข้าถึงเมื่อ 30 มีนาคม 2025 จาก

<https://gagosian.com/artists/jenny-saville>)

ผลงานนี้แสดงภาพร่างกายของผู้หญิงในลักษณะที่เกินจริงและบิดเบี้ยว ชาวลิทัวเนียใช้การวาดภาพร่างกายที่มีขนาดใหญ่และรายละเอียดที่ชัดเจน เพื่อวิพากษ์ค่านิยมทางสังคมเกี่ยวกับความงาม และร่างกายของผู้หญิง

สำหรับศิลปินไทยที่ผู้วิจัยให้ความสนใจคือ ถวัลย์ ดัชนี ซึ่งเป็นผู้ใช้พลังของร่างกาย สัญลักษณ์ของสัตว์ และการใช้สีที่จัดจ้านเพื่อสะท้อนด้านมืดและพลังดิบของมนุษย์อย่างทรงพลัง ผลงานของถวัลย์มักมีความรุนแรงในองค์ประกอบ มีการใช้เส้นสายที่แสดงถึงอารมณ์ดิบ สีที่ร้อนแรง และการจัดวางภาพที่สร้างพลังและความเคลื่อนไหว เหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์และต่อยอดในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาผลงานวิทยานิพนธ์จากนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันต่าง ๆ ที่กล่าวถึง “ความหิวทางอารมณ์” หรือ “ความไม่รู้จักพอ” ของมนุษย์ในสังคมบริโภคนิยม ซึ่งหลายกรณีสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างสภาวะจิตใจและการแสดงออกทางกายภาพ เช่น การใช้ภาพร่างกายที่บิดเบี้ยว ผิดปกติ หรือถูกกลืนกินด้วยสิ่งแวดล้อมรอบตัว (ชลันธร เจริญชัย, 2564, หน้า 31)

ผู้วิจัยยังได้ศึกษาวิจัยทางศิลปะในระดับบัณฑิตศึกษาที่กล่าวถึงพฤติกรรม ความปรารถนา และความหลงใหลในจิตใจมนุษย์ในสังคมร่วมสมัยผ่านภาษาทางศิลปะ โดยเฉพาะการแสดงออกถึงความบิดเบี้ยว ความไม่สมบูรณ์แบบ และความทุกข์จากแรงผลักดันภายใน ตัวอย่างเช่น วิทยานิพนธ์เรื่อง “การแสดงออกของความปรารถนาในสื่อผสม” โดยนักศึกษาจากคณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (พ.ศ. 2562) ซึ่งนำเสนอภาพของมนุษย์ในโลกเสมือนที่ถูกกลืนด้วยความอยาก และการยึดติดในภาพจำที่สังคมคาดหวัง (พรรณานิภา วงษ์จิตร, 2562)

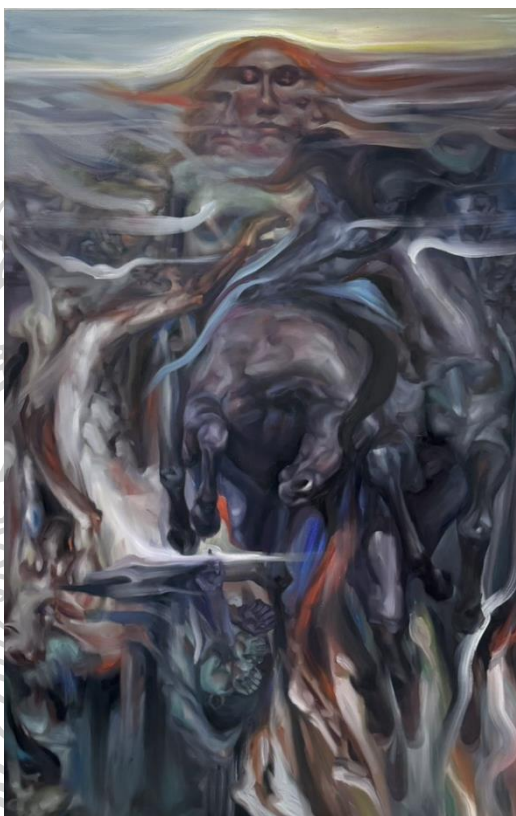
อีกหนึ่งกรณีศึกษาอย่าง “ภาวะหลงตัวตนในโลกโซเชียลผ่านงานจิตรกรรมร่วมสมัย” จากนักศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (พ.ศ. 2564) ก็สะท้อนพฤติกรรมของมนุษย์ในสื่อออนไลน์ ซึ่งเต็มไปด้วยแรงขับจากความอยากเป็นที่ยอมรับและการเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่นอย่างไม่สิ้นสุด

ผลงานเหล่านี้ล้วนมีจุดร่วมในการตั้งคำถามต่อความปรารถนาที่ไร้ขอบเขตและการหลงผิดในตัวตนของมนุษย์ในสังคมร่วมสมัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดหลักของผู้วิจัย และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานในชุด “The Hunger of Humanity – ความหิวของมนุษย์” ทั้งในด้านเนื้อหา การใช้ร่างกายบิดเบี้ยว และบรรยากาศที่บีบคั้นทางอารมณ์

ผลงานวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยในชุด “The Hunger of Humanity – ความหิวของมนุษย์” จึงถือเป็นการสังเคราะห์จากการศึกษาและการตีความแนวคิดของมนุษย์ที่ถูกขับเคลื่อนด้วยตัณหา โดยใช้เทคนิคจิตรกรรมขนาดใหญ่ สีน้ำมัน แสงเงาที่รุนแรง และการบิดเบือนร่างกายเพื่อสื่อสารภาวะของจิตใจที่ขัดแย้งและเจ็บปวด การศึกษาผลงานที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ได้ช่วยส่งเสริมความเข้าใจทั้งในเชิง

แนวคิดและกระบวนการสร้างสรรค์ ทำให้ผลงานศิลปะของผู้วิจัยมีความชัดเจนทั้งด้านรูปแบบ
อารมณ์ และการสะท้อนประเด็นสังคมร่วมสมัยอย่างลึกซึ้ง

จากการศึกษางานศิลปะและแนวคิดของศิลปินต่าง ๆ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการ
พัฒนาและสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ โดยใช้ร่างกายมนุษย์เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดภาวะความ
หิวโหยและแรงปรารถนาในจิตใจ ตัวอย่างหนึ่งของผลงานที่สะท้อนแนวคิดดังกล่าวได้ชัดเจน คือ
ผลงาน “ร่างที่หลอมรวม”

ภาพที่ 6 Untitled (ร่างที่หลอมรวม)

โดย พงษ์ภูธร ทำดี

(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

ภาพแสดงร่างกายมนุษย์ที่กำลังหลอมรวมกันเป็นมวลเนื้อที่บิดเบี้ยวและแยกไม่ออก สะท้อน
ภาวะของจิตใจที่เต็มไปด้วยความปรารถนา ความหิวโหย และการแสวงหาตัวตนที่สมบูรณ์แบบ ซึ่งไม่
อาจบรรลุได้อย่างแท้จริง เป็นภาพแทนของต้นเหตุที่หล่อเลี้ยงความทุกข์ในจิตใจอย่างไม่รู้จบ

นอกจากการใช้ร่างกายที่บิดเบี้ยวเป็นภาษาหลักในการถ่ายทอดแรงปรารถนา ความทุกข์
และความกลัวของมนุษย์แล้ว ผู้วิจัยยังให้ความสำคัญกับ “ดวงตา” ในฐานะอวัยวะที่มีความหมายทาง
จิตวิทยาและสังคมอย่างลึกซึ้ง ดวงตาคือเครื่องมือในการรับรู้ การสื่อสาร และในขณะเดียวกันก็คือ

เครื่องมือของการหลอกลวงในบริบทของสังคมที่เต็มไปด้วยการแสวงหาและการแสดง (วรัญญา ทองอร่าม, 2560) ดวงตาซึ่งเคยเป็นหน้าต่างของจิตใจ กลับกลายเป็นสิ่งที่ใช้ในการซ่อนเร้น

ผลงานของผู้วิจัยจึงมีการ “ใส่ดวงตา” ไว้ในหลายจุด ทั้งในตำแหน่งที่ไม่ควรจะมี เช่น ตามลำตัว มือ หรือแม้แต่ในรอยแยกของกล้ามเนื้อ เพื่อให้ผู้ชมรู้สึกเหมือนถูกจับจ้องอยู่ตลอดเวลา ดวงตาเหล่านี้สร้างภาวะไม่น่าไว้วางใจ กระตุ้นให้ผู้ชมเกิด “การตั้งการ์ด” รู้สึกไม่ปลอดภัย ระวังเหมือนถูกตรวจสอบ หรือถูกจับผิดอยู่ตลอดเวลา นี่คือการตีความ “ตัณหา” ในอีกด้านหนึ่ง ไม่ใช่แค่ความอยาก แต่รวมถึงความหวาดระแวง ความไม่จริงใจ และความขัดแย้งระหว่างสิ่งที่แสดงออกกับสิ่งที่ซ่อนอยู่

จากแนวคิดทางพุทธศาสนา จิตวิทยา ทักษะคติของสังคมบริโภคนิยม รวมถึงการศึกษาแนวทางการแสดงออกของศิลปินร่วมสมัย จะเห็นได้ว่า “ตัณหา” เป็นแรงขับที่ก่อให้เกิดความทุกข์ ความบิดเบี้ยว และภาวะสับสนในจิตใจของมนุษย์อย่างลึกซึ้ง ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเหล่านี้มาสังเคราะห์และถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปกรรมร่วมสมัย ที่ไม่เพียงแต่สื่อถึงแรงปรารถนาเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงความหวาดกลัว การถูกกลืนกิน และภาวะของความเป็นเหยื่อในตนเอง ดังที่ปรากฏในผลงานต่อไปนี้

ภาพที่ 7 Devourer's Gaze (ลายตาของผู้กลืนกิน)

โดย พงษ์ภูธร ทำดี

(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

ดวงตาที่จ้องเขม็งและร่างกายที่แหลกสลาย คือภาพแทนของจิตใจที่ถูกแรงปรารถนากลืนกิน ผลงานนี้เป็นภาพรวมของแนวคิดจากบทที่ 2 ทั้งเรื่องตัณหาในเชิงพุทธ ปรากฏการณ์ในสังคมบริโภคนิยม และแรงบันดาลใจจากศิลปินผู้แสดงออกทางอารมณ์ที่รุนแรง

จากการศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัย และผลงานที่เกี่ยวข้องในบทนี้ ทำให้เห็นได้ชัดว่า ตัณหาและความหิวโหยในจิตใจมนุษย์เป็นปรากฏการณ์ที่ฝังรากลึกทั้งในทางพุทธศาสนา จิตวิทยา และสังคมวิทยา ความอยากได้ อยากมี อยากเป็น ที่ไม่รู้จักพอนั้นเป็นแรงขับเคลื่อนหลักที่อยู่

เบื้องหลังพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นการเบียดเบียน เอาเปรียบ หรือแม้กระทั่งทำลายกันเองเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการ (สมภพ ภิรมย์ภักดี, 2558)

แนวคิดจากพระพุทธศาสนาได้ชี้ให้เห็นว่า ตัณหาเป็นต้นเหตุแห่งทุกข์ หากมนุษย์ไม่รู้เท่าทัน ก็จะตกอยู่ในวังวนของการเวียนว่ายตายเกิดและความทุกข์ไม่รู้จบ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2542) ขณะที่แนวคิดทางจิตวิทยากล่าวถึงแรงผลักดันภายใน เช่น Id ของฟรอยด์ หรือความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ ที่สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมของมนุษย์ที่พยายามตอบสนองความต้องการอย่างต่อเนื่อง

ในสังคมบริโภคนิยม ความหิวโหยของมนุษย์ถูกกระตุ้นและหล่อเลี้ยงด้วยสื่อและระบบเศรษฐกิจที่เร่งเร้าให้แสวงหาความพึงพอใจอย่างไม่รู้จัก ทำให้มนุษย์ค่อย ๆ สูญเสียจิตสำนึกในความเป็นมนุษย์ สถานการณ์เช่นนี้ส่งผลต่อสภาวะทางจิตใจ จนสะท้อนออกมาในพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน ผิดเพี้ยน หรือรุนแรง (ญาณิ พรหมเดชะ, 2556) ซึ่งเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยนำมาเป็นแก่นหลักในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

ผลงานของศิลปินทั้งในและต่างประเทศที่ผู้วิจัยได้ศึกษานั้น ล้วนแสดงให้เห็นถึงพลังของศิลปะในการถ่ายทอดอารมณ์ แรงปรารถนา และความบิดเบี้ยวของจิตใจมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นการใช้รูปทรงร่างกายที่ผิดเพี้ยน สีที่รุนแรง หรือแสงเงาที่ก่อกวน ล้วนเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับการแสดงออกในผลงานวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย ซึ่งมุ่งนำเสนอภาพของมนุษย์ในสังคมร่วมสมัยที่กำลังจมอยู่ในความหิวโหยทั้งทางกายและใจ

สาระทั้งหมดในบทนี้ได้กลายเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาแนวคิด กระบวนการสร้างสรรค์ และการสื่อความหมายในผลงานจิตรกรรมของผู้วิจัยที่ปรากฏในบทถัดไป

บทที่ 3

ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

3.1 แรงบันดาลใจและแนวคิดเบื้องต้น

แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยชุดนี้ เริ่มต้นจากประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัยเองที่เคยตกอยู่ในสภาวะของความอยาก ความทะยานอยากอย่างรุนแรง ความอยากได้ อยากมี และอยากเป็น ได้ผลึกให้ผู้วิจัยยอมกระทำในสิ่งที่เกินขอบเขตของศีลธรรม ทั้งการเบียดเบียนตนเองและผู้คนรอบข้างเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการมา เมื่อย้อนมองกลับไป ผู้วิจัยรู้สึกหวาดกลัวต่อแรงขับนั้น และเกิดคำถามอย่างลึกซึ้งภายในใจว่า “เหตุใดมนุษย์จึงยอมทำได้ถึงเพียงนี้เพื่อสนองความหิวภายในตัวเอง?”

ประสบการณ์นี้จุดประกายให้ผู้วิจัยหันมาศึกษารากเหง้าทางความคิดที่เกี่ยวข้องกับความอยากหรือ ‘ตัณหา’ ในสังคมร่วมสมัย โดยเฉพาะตัณหาที่แฝงตัวในพฤติกรรมประจำวันอย่างแนบเนียน ภายใต้สภาพสังคมที่ยั่วและกระตุ้นความต้องการอย่างไม่รู้จบ สังคมที่ทำให้มนุษย์ถูกขับเคลื่อนด้วยเป้าหมายของความสำเร็จ ภาพลักษณ์ และความมั่งคั่ง จนหลงลืมขอบเขตของศีลธรรม และความเป็นมนุษย์ที่แท้จริง

จากประสบการณ์และการตั้งคำถามส่วนตัวนี้ ผู้วิจัยนิยาม “ความหิวของมนุษย์” ว่าเป็นภาวะของความต้องการที่ไม่ได้มีเพียงแค่ทางกาย แต่ยังหมายถึงความหิวทางใจ ซึ่งเป็นแรงผลักดันสำคัญของมนุษย์ในการดำรงชีวิต หากไม่รู้เท่าทัน หรือถูกความหิวทางใจครอบงำอย่างรุนแรง ก็อาจทำให้มนุษย์ยอมละทิ้งความถูกต้อง เพื่อให้ได้ในสิ่งที่ปรารถนา ความหิวเช่นนี้จึงสามารถนำไปสู่การเบียดเบียนตนเอง เบียดเบียนผู้อื่น และกลายเป็นต้นตอของปัญหาหลากหลายในสังคม

ดังนั้นผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “The Hunger of Humanity – ความหิวของมนุษย์” จึงเกิดขึ้นเพื่อถ่ายทอดสภาวะของความหิวในแง่มุมทางจิตใจผ่านภาษาทางศิลปะ โดยใช้ร่างกายมนุษย์ที่ผิดเพี้ยนและบิดเบี้ยวเป็นสื่อกลางในการตีแผ่ภาวะภายในจิตใจมนุษย์ที่ถูกตัณหาครอบงำ และกระตุ้นให้ผู้ชมกลับมาตั้งคำถามกับแรงผลักดันในใจของตนเอง

3.2 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

ก่อนการสร้างสรรค์ผลงานในชุด “The Hunger of Humanity – ความหิวของมนุษย์” ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกทั้งในด้านศิลปะและปรากฏการณ์ทางสังคมร่วมสมัย เพื่อทำความเข้าใจ “ภาวะตัณหา” ในหลากหลายมิติ ทั้งในแง่จิตวิทยา สังคม และสัญลักษณ์ทางศิลปะ โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอดความซับซ้อนของความหิวทางใจผ่านภาษาทางทัศนศิลป์

ในด้านการศึกษาศิลปะ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและผลงานของศิลปินสามท่าน ได้แก่ Francis Bacon, Jenny Saville, และ ถวัลย์ ดัชนี ซึ่งล้วนเป็นศิลปินที่มีจุดร่วมในการใช้ “ร่างกายมนุษย์” เป็นภาษาหลักในการถ่ายทอดอารมณ์ภายใน และสื่อสารสภาวะจิตใจที่เปราะบาง บิดเบี้ยว และเจ็บปวด

Francis Bacon นำเสนอร่างกายที่บิดเบือนและฉีกขาดผ่านโครงสร้างภาพที่คล้ายการจับภาพช่วงเวลาแห่งความคลุ้มคลั่ง ผสมผสานกับการใช้พื้นหลังอันว่างเปล่าเพื่อเน้นอารมณ์ความโดดเดี่ยวและไร้ที่ยึดเกาะ ส่วน Jenny Saville ใช้ร่างกายของหญิงสาวเป็นสื่อในการวิพากษ์อุดมคติเรื่องความงาม ความอ้วน ความบิดเบี้ยว และการควบคุมผ่านมุมมองของสังคมชายเป็นใหญ่ ผลงานของเธอจงใจให้ผู้ชมรู้สึกอึดอัดและไม่อาจมองเพียงผิวเผิน ซึ่งแนวทางนี้ได้ส่งอิทธิพลโดยตรงต่อผู้วิจัยในการสร้างภาษาทางกายภาพที่ไม่สมบูรณ์แบบในงานศิลปะของตนเอง

ในกรณีของถวัลย์ ดัชนี ผู้วิจัยได้รับอิทธิพลจากพลังทางจิตวิญญาณและเส้นสายที่แข็งแรงรุนแรงในผลงานจิตรกรรมของศิลปินผู้นี้ โดยเฉพาะการแสดงออกของสัตว์และมนุษย์ในลักษณะผสมกันเป็นพลังชีวิตที่บรรจบระหว่างสัญลักษณ์และความศักดิ์สิทธิ์ เส้นสายและพลังภายในของถวัลย์ ช่วยจุดประกายให้ผู้วิจัยกล้าแสดงความดิบ ความบิดเบี้ยว และพลังที่ไร้การปรุงแต่งในผลงานของตน

ในด้านสังคม ผู้วิจัยได้ติดตามข่าวสารที่สะท้อนถึงพฤติกรรมมนุษย์ที่ถูกครอบงำด้วยความโลภ ความอยาก และความไม่รู้จักพอ หนึ่งในกรณีที่เด่นชัดคือข่าวการหลอกลวงประชาชนในกรณี “DeeMoney Exchange Club” ที่เกิดขึ้นในปี 2567 ซึ่งมีผู้เสียหายมากกว่า 2,000 คน และมีความเสียหายทางการเงินรวมกว่า 600 ล้านบาท (ประชาชาติธุรกิจ, 2567) โดยผู้หลอกลวงอ้างผลตอบแทนสูงในการแลกเปลี่ยนเงินตรา ซึ่งผู้เสียหายส่วนใหญ่ตกเป็นเหยื่อจากความไม่รู้ ความกลัว และความโลภ — สะท้อนให้เห็นถึงภาวะ “หิว” ที่กลายเป็นช่องทางให้เกิดการเบียดเบียนในระดับโครงสร้างสังคม

นอกจากนี้ยังพบว่าปรากฏการณ์ “การโฆษณาภาพลักษณ์” โดยเฉพาะจากแบรนด์สินค้าหรู เช่น นาฬิกา รถยนต์ หรือเครื่องสำอาง ยังคงดำเนินอย่างเข้มข้นในปี 2567–2568 โดยมักเชื่อมโยงความมั่งคั่งกับคุณค่าทางสังคม และใช้คนดังสร้างภาพลักษณ์ของความสำเร็จ (สำนักข่าวไทย, 2567) ทำให้ผู้บริโภคจำนวนไม่น้อยยอมทุ่มเททรัพย์สินหรือแม้แต่ก่อนนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับพฤติกรรมที่สะท้อนความหิวโหยในเชิงสถานะและการเป็นที่ยอมรับ

ในด้านกระบวนการสร้างสรรค์ ผู้วิจัยไม่มีการวาดแบบร่าง (sketch) หรือลงแผนเบื้องต้นแต่อย่างใด เพราะเชื่อว่าความสด ความเป็นธรรมชาติ และการทำงานจากสัญชาตญาณเป็นหัวใจของภาษาทางศิลปะในครั้งนี้ ผลงานทั้งหมดจึงเกิดขึ้นจากการลงมือโดยตรงและการปล่อยให้อารมณ์ในขณะนั้นเป็นผู้กำหนดทิศทางของภาพ เสมือนเป็นการแปลความรู้สึกโดยไม่ผ่านกรอบของเหตุผลหรือการควบคุมที่แข็งตาย

กระบวนการศึกษาข้อมูลในระยะเริ่มต้นนี้จึงไม่เพียงแต่เปิดมุมมองให้ผู้วิจัยเห็นภาพรวมของภาวะต้นเหตุในเชิงศิลปะและสังคมเท่านั้น แต่ยังเป็นการ “เปิดประตูภายใน” ให้สามารถตีความอารมณ์ของตนเองและเปลี่ยนแปลงสิ่งเหล่านั้นให้กลายเป็นพลังสร้างสรรค์ทางศิลปะที่สะท้อนความจริงของมนุษย์ร่วมสมัย

3.3 การกำหนดประเด็น รูปแบบ และลักษณะงาน

ภายหลังจากการศึกษาแนวคิดของศิลปินและการสำรวจข้อมูลทางสังคมร่วมสมัย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดเพื่อกำหนด “ประเด็นหลัก” ของชุดผลงานศิลปะในครั้งนี้ โดยมีจุดยืนชัดเจนในการนำเสนอภาวะ “ความทิว” ทางจิตใจซึ่งสะท้อนถึงกิเลสตัณหาในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะความอยากได้ อยากมี อยากเป็น ที่ครอบงำมนุษย์ในยุคปัจจุบัน

ประเด็นหลักของงาน คือการสะท้อน “จินตภาพแห่งตัณหา” หรือรูปภาพของแรงขับภายในจิตใจมนุษย์ที่แปรเปลี่ยนความคิดและการกระทำให้บิดเบี้ยวจากขอบเขตของศีลธรรม ความทิวในที่นี้มีใช้เพียงทิวทางกาย แต่หมายถึงความโหยหาทางอารมณ์ ความต้องการการยอมรับ ความสำเร็จ หรือสถานะเหนือผู้อื่น ผู้วิจัยตั้งคำถามผ่านผลงานว่า หากความทิวนี้ไม่เคยสิ้นสุด มนุษย์จะเดินไปสู่จุดใด และเราควรตระหนักถึงแรงผลักดันภายในตนเองอย่างไร

ในด้าน รูปแบบและเทคนิค ผู้วิจัยเลือกใช้ จิตรกรรมสองมิติ ด้วย สีน้ำมันบนผ้าใบ เนื่องจากเป็นสื่อที่ตอบสนองต่อการสร้าง “ผิวสัมผัส” และ “ความหนักแน่นทางอารมณ์” ได้อย่างลึกซึ้ง สีน้ำมันช่วยให้สามารถควบคุมจังหวะของสี เนื้อ และแสงได้หลากหลาย ทั้งยังคงคุณภาพความเปียก ความหยาบ ความชื้น หรือการครูดถู ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสื่อสารแรงกดดันที่อยู่ภายในใจ

อีกปัจจัยสำคัญคือ ขนาดของผลงาน ซึ่งผู้วิจัยตั้งใจให้มีขนาดใหญ่พิเศษ เพื่อให้ผู้ชมไม่ได้แค่ “มอง” ผลงาน แต่ต้อง “เผชิญหน้า” กับมันโดยตรง ขนาดใหญ่ของผลงานเป็นกลวิธีหนึ่งที่ช่วยให้ประสบการณ์ของผู้ชมถูกครอบงำทางสายตาและทางกายภาพ โดยเฉพาะเมื่อภาพเหล่านั้นมีองค์ประกอบที่บิดเบี้ยว รุนแรง และเต็มไปด้วยสายตาจากภายในภาพ การวางผลงานในระดับสายตาหรือสูงกว่า ทำให้ผู้ชมรู้สึกเหมือนถูก “จ้องกลับ” ซึ่งสร้างแรงกดดันและความไม่ไว้วางใจโดยเจตนา

ในแง่ โครงสร้างภาพและองค์ประกอบ ผู้วิจัยเลือกใช้ ร่างกายมนุษย์ที่บิดเบี้ยว เป็นสื่อกลางหลักของการสื่อสาร แนวทางนี้ได้รับอิทธิพลจากการตีความเชิงปรัชญาและจิตวิทยาว่า ร่างกายคือพื้นที่ของการรับรู้ ความกลัว ความอยาก และแรงต้านทานทางสังคม เมื่อร่างกายถูกบิดเบี้ยวในลักษณะที่ไม่สมดุล มันจะสะท้อนถึงจิตใจที่ขาดความมั่นคง ถูกกดทับ หรือถูกทำลายจากภายใน

ผู้วิจัยยังเลือกใช้ “ดวงตา” เป็นสัญลักษณ์ซ้ำในหลายจุดของภาพ ไม่ใช่เพียงแค่ในตำแหน่งใบหน้า แต่แทรกอยู่ในเนื้อร่างกาย ตามลำตัว แขน หรือช่องว่างระหว่างกล้ามเนื้อ เพื่อให้เกิดความรู้สึกเหมือน “ถูกเฝ้ามอง” ตลอดเวลา ซึ่งเป็นภาวะจิตแบบหนึ่งของมนุษย์ในสังคมปัจจุบันที่เต็ม

ไปด้วยความระแวงระวัง การหลอกลวง และการเสแสร้ง ดวงตาในภาพจึงไม่ใช่สิ่งที่เอาไว้อวด แต่คือการจ้องกลับเพื่อสะท้อนการควบคุมและแรงกดดันจากภายนอก

ลักษณะของเส้น สี และจังหวะในภาพมีความตั้งใจให้ “ไม่เรียบร้อย” หรือสมบูรณ์แบบ เพราะผู้วิจัยมองว่าความจริงของค้นหาในมนุษย์ไม่เคยมีขอบเขตที่แน่ชัด เส้นจึงมีลักษณะกระชาก หยาบ หนัก และบางจุดอาจใช้เทคนิคการกด ลาก ขูด หรือปล่อยให้สีไหลเพื่อให้เกิดผิวภาพที่มีพลังอารมณ์ร่วม เส้นที่ไม่สมมาตร และจังหวะขององค์ประกอบที่ไม่ลงตัวทั้งหมดนี้เป็นส่วนหนึ่งของภาษาทางศิลปะที่ผู้วิจัยพัฒนาและเลือกใช้เพื่อถ่ายทอดความไม่มั่นคงภายใน

ดังนั้น ผลงานในชุด “The Hunger of Humanity” จึงมิใช่เพียงการแสดงภาพบิดเบี้ยวของมนุษย์ หากแต่เป็นการสื่อสารสภาวะทางจิตใจที่ลึกและอ่อนไหว ผ่านภาษาแห่งร่างกาย พื้นผิว แสง และสายตา ที่สะท้อนถึงค้นหาในฐานะพลังที่กำลังกัดกินและเปลี่ยนแปลงมนุษย์ในโลกปัจจุบัน

3.4 ขั้นตอนการสร้างสรรคผลงาน

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานในชุด “The Hunger of Humanity – ความหิวของมนุษย์” เป็นการทำงานที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสัญชาตญาณ ความรู้สึกภายใน และการตอบสนองต่ออารมณ์ของผู้วิจัยอย่างตรงไปตรงมา โดยไม่มีการวางแบบร่าง (Sketch) หรือแผนภาพล่วงหน้า ด้วยแนวคิดที่ว่าอารมณ์และแรงผลักดันภายในจิตใจไม่สามารถควบคุมหรือจัดวางได้อย่างตายตัว ผลงานแต่ละชิ้นจึงเกิดจากการปะทะตรงระหว่างอารมณ์ ณ ขณะนั้น กับพื้นที่ผ้าใบที่ว่างเปล่า

ขั้นตอนการทำงานสามารถสรุปได้เป็นลำดับ ดังนี้:

1. ขั้นตอนการสร้างสรรคผลงาน

ผู้วิจัยเตรียมผ้าใบที่มีขนาดใหญ่ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ทางกายภาพกับผู้ชม โดยผลงานบางชิ้นมีขนาดสูงกว่า 2 เมตร การเตรียมพื้นที่ต้องมีความกว้างพอสำหรับการเคลื่อนไหวอย่างอิสระของร่างกาย รวมถึงการหมุนตัว ขยับมือ และการใช้แรงในการลงสี

ผลงานทั้งหมดจำนวน 7 ชิ้น ขนาดตั้งแต่ 200 ถึง 400 เซนติเมตร

วัสดุอุปกรณ์

ภาพที่ 8 Gesso สำหรับรองพื้นกันเชื้อรา
(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

ภาพที่ 9 กรรไกรสำหรับตัดผ้าใบ
(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

ภาพที่ 10 ลูกแม็กขนาด 23/10
(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

ภาพที่ 11 เครื่องยิง ลูกแม็ก
(ที่มา: พงษ์ภูธาร ทำดี, 2025)

ภาพที่ 12 คีมขึงผ้าใบ
(ที่มา: พงษ์ภูธาร ทำดี, 2025)

ภาพที่ 13 แปรงเบอร์ 4 สำหรับใช้รื้องพื้น
(ที่มา: พงษ์ภูธาร ทำดี, 2025)

ภาพที่ 14 พู่กันสำหรับใช้ลงสีน้ำมัน
(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

ภาพที่ 15 สีเรืองแสงใช้สำหรับรองพื้นก่อนลงสีน้ำมัน
(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

ภาพที่ 16 ผ้าใบคอตตอน 380 แกรม
(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

ภาพที่ 17 สีน้ำมัน

(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

ภาพที่ 18 การเตรียมโครงเฟรม

(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

การเตรียมโครงเฟรม

ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการประกอบโครงเฟรมไม้ ซึ่งถือเป็นโครงสร้างพื้นฐานของภาพแต่ละชิ้น โดยใช้ไม้จริงที่มีความแข็งแรง พร้อมยึดมุมทึ่สี่ของเฟรมอย่างมั่นคง นอกจากนี้ยังเพิ่มคานไม้เส้นตรงกลางเฟรมเพื่อช่วยเสริมแรงและป้องกันไม่ให้โครงเฟรมบิดเบี้ยวในภายหลังเมื่อต้องตั้งผ้าใบขนาดใหญ่

ภาพที่ 19 การตึงผ้าใบ

(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

การตึงผ้าใบ

เมื่อโครงเฟรมพร้อมแล้ว ผู้วิจัยนำผ้าใบขนาดใหญ่ปูทับโครงและตัดให้มีขอบเหลือไว้อย่างน้อยด้านละ 10 เซนติเมตร เพื่อใช้เป็นที่สำหรับตึงตึงและยึดด้วยลูกแม็ก วิธีการตึงผ้าให้ตึงสม่ำเสมอทุกด้านเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะส่งผลต่อความเรียบของพื้นผิวภาพ และรองรับแรงกระทำจากการวาดในระยะยาว

ภาพที่ 20 การเก็บมุมผ้าใบ

(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

การเก็บมุมผ้าใบ

หลังจากยึดผ้าใบเข้ากับเฟรม ผู้วิจัยทำการพับเก็บมุมผ้าใบอย่างประณีต เพื่อให้เกิดความเรียบร้อย แข็งแรง และมีความสวยงามทางช่าง ซึ่งส่งผลต่อภาพรวมของชิ้นงานในขั้นตอนสุดท้าย

ภาพที่ 21 การรองพื้นกันชื้น
(ที่มา: พงษ์ภูธรา ทำดี, 2025)

การรองพื้นกันชื้น

เพื่อป้องกันการดูดซึมความชื้นจากอากาศและพื้นผิวไม่เข้าสู่เนื้อผ้าใบ ผู้วิจัยใช้ “แก๊สโซ” ในการรองพื้นผิวด้านหลังของผ้าใบ เป็นการสร้างชั้นป้องกันก่อนที่จะทำการลงสีจริง

ภาพที่ 22 การรองพื้นโทนสี
(ที่มา: พงษ์ภูธรา ทำดี, 2025)

การรองพื้นโทนสี

ผู้วิจัยเลือกใช้สีรองพื้นเป็น “สีเขียวเรืองแสง” ซึ่งมีน้ำหนักโทนกลาง เพื่อให้พื้นหลังมีอารมณ์ที่สอดคล้องกับแนวคิดของชุดผลงาน โดยเฉพาะบรรยากาศของความแปลกแยก ความสว่างผิดธรรมชาติ และความไม่ไว้วางใจที่แทรกอยู่ในโทนสีเขียวอมเหลือง สีนี้จะกลายเป็นชั้นฐานของอารมณ์ที่ส่งผ่านจากภาพไปยังผู้ชม

ภาพที่ 23 การวางโครงสร้างภาพ

(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

การวางโครงสร้างภาพ

เมื่อพื้นผิวพร้อม ผู้วิจัยเริ่มต้นการลงสีโดยไม่มีโครงร่างแบบล่วงหน้า แต่ใช้การกำหนดโครงสร้างโดยรวม และการวางน้ำหนักสีหลัก เช่น บริเวณมืด-สว่าง แรงดึงขององค์ประกอบ และจุดที่สายตาผู้ชมจะถูกนำไปหยุด เป็นการกำหนดทิศทางของภาพในเบื้องต้นก่อนเข้าสู่รายละเอียด

ภาพที่ 24 การเก็บรายละเอียดและการขัดเงา

(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

การเก็บรายละเอียดและการขัดเงา

ขั้นตอนสุดท้ายคือการเก็บรายละเอียดเพื่อสร้างความสมบูรณ์ของภาพในระดับที่ตรงกับอารมณ์และความรู้สึกที่ผู้วิจัยต้องการสื่อ ผู้วิจัยใช้ทั้งการลงสีซ้ำ ปรับน้ำหนัก หรือแม้แต่ขูด ลาก หรือปล่อยให้สีไหลโดยธรรมชาติ เพื่อให้ภาพแต่ละชิ้นมี “พลังดิบ” ที่คงอยู่ทั้งในทางสายตาและอารมณ์

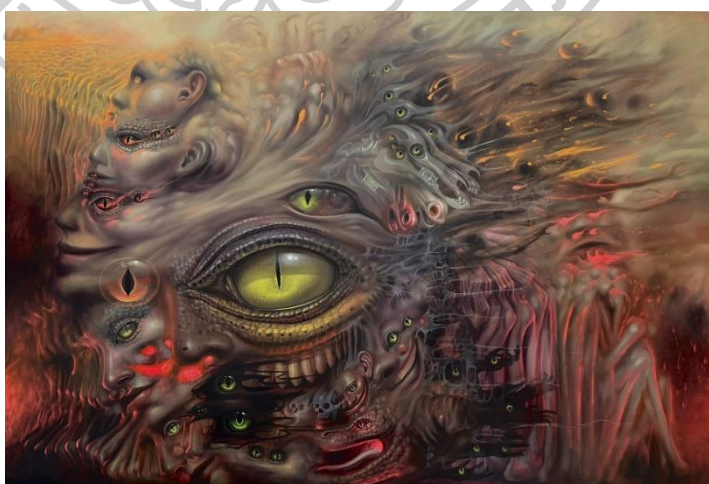
3.5 การพัฒนาภาษาทางจิตรกรรมของผู้วิจัย

การสร้างสรรค์ผลงานในชุด “The Hunger of Humanity – ความหิวของมนุษย” ไม่เพียงเป็นการถ่ายทอดแนวคิดเรื่องตณหาและความหิวภายในจิตใจมนุษย์เท่านั้น แต่ยังเป็นกระบวนการที่ผู้วิจัยได้ใช้โอกาสในการสำรวจตนเอง ผ่านการค้นหาและพัฒนาภาษาทางศิลปะที่สะท้อนตัวตนและความรู้สึกอย่างตรงไปตรงมา

ในช่วงเริ่มต้นของการทำงาน ผู้วิจัยยังไม่ได้มี “ภาษาศิลปะ” ที่ชัดเจนแน่นอน แต่มีเพียงความรู้สึกที่ต้องการสื่อสารความอัดอัด ความบิดเบี้ยว และความไม่มั่นคงของภาวะทางใจ ผ่านภาพของร่างกายมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ รูปแบบของผลงานจึงค่อย ๆ พัฒนาและกลั่นกรองผ่านการลงมือทำจริง ครั้งแล้วครั้งเล่า โดยไม่มีการร่างแบบหรือวางแผนที่แน่นอนมาก่อน การปล่อยให้สัญชาตญาณเป็นผู้นำทางทำให้ผลงานมีความ “สด” และ “จริง” ในแบบเฉพาะของตน

หนึ่งในการพัฒนาสำคัญคือการสร้าง “ภาษาทางร่างกาย” ที่บิดเบี้ยว ผิดปกติ หรือผิดสัดส่วน ผู้วิจัยเรียนรู้ว่าร่างกายที่ไม่สมบูรณ์ หรือถูกบิดเบือนนั้นสามารถสื่อสารความทุกข์ ความอัดอัด และความอยากได้อย่างรุนแรงโดยไม่จำเป็นต้องแสดงออกตรง ๆ การปรับเปลี่ยนโครงสร้างกล้ามเนื้อ เส้นเอ็น หรือการจัดท่าทางที่ขัดแย้งกันภายในภาพ กลายเป็นเครื่องมือทางสัญลักษณ์ที่มีพลังยิ่งในการสื่อความรู้สึกที่ซับซ้อน

ผู้วิจัยยังพัฒนาภาษาเฉพาะผ่านการใช้ “ดวงตา” ซึ่งกลายเป็นสัญลักษณ์สำคัญในผลงานหลายชิ้น ดวงตาที่ปรากฏอยู่ในตำแหน่งแปลกประหลาด เช่น กลางลำตัว กลางฝ่ามือ หรือแม้กระทั่งบริเวณที่เป็นรอยแยกของร่างกาย ไม่ได้ถูกใช้เพื่อมองออก แต่เพื่อ “มองกลับ” ไปยังผู้ชม และสร้างความรู้สึกไม่ปลอดภัย ความระแวง หรือการตั้งการ์ดทางจิตใจ

ภาพที่ 25 Devourer's Gaze (สายตาของผู้กลืนกิน) โดย พงษ์ภูธาร ทำดี

(พงษ์ภูธาร ทำดี, 2025)

การเลือกใช้สีแดงเรืองแสงเป็นสีรองพื้นตั้งแต่ต้นก็ถือเป็นการค้นพบ “โทนพื้นฐาน” ที่มีอารมณ์เฉพาะ โดยผู้วิจัยพบว่าสีนี้ช่วยให้เกิดความรู้สึกแปลกแยก น่ากังวล และสร้างบรรยากาศที่ผิดธรรมชาติอย่างมีนัยยะ ซึ่งเหมาะสมกับแนวคิดเรื่อง “ภาวะของความหวงที่กักกันภายในจิตใจ”

นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาในด้านการใช้เส้น พื้นผิว และจังหวะ เช่น การใช้เส้นกระชาก เส้นขาดตอน หรือรอยขีดขีดที่ตั้งใจให้ไม่สมบูรณ์แบบ ผู้วิจัยทดลองใช้พู่กัน นิ้วมือ หรือแม้แต่การเทและปล่อยให้สีไหลอย่างควบคุมไม่ได้ เพื่อสร้างพื้นผิวที่สื่อถึงความดิบ ความจริง และแรงผลักดันทางอารมณ์ที่ไม่มีรูปร่างตายตัว

ภาพที่ 26 Untitled (ร่างที่หลอมรวม) โดย พงษ์ภูธาร ทำดี
(ที่มา: พงษ์ภูธาร ทำดี, 2025)

ภายหลังจากการสร้างผลงานครบชุด ผู้วิจัยได้พบว่าตนเองสามารถหล่อหลอมภาษาทางศิลปะที่มีลักษณะเฉพาะตัวขึ้นมาได้อย่างไม่รู้ตัว รูปแบบของภาพจิตรกรรมไม่ใช่เพียงภาพร่างกายที่บิดเบี้ยว แต่เป็น “ภาพของภาวะ” ที่อยู่ลึกในจิตใจมนุษย์ ความหวง ความโหย และแรงปรารถนาที่ไม่เคยอิ่มเต็ม ภาษานี้ไม่เพียงใช้ในเชิงสื่อสารต่อผู้อื่น แต่ยังใช้เป็นกระจกในการสำรวจและเผชิญหน้ากับความจริงในตัวผู้วิจัยเอง

3.6 สรุปกระบวนการสร้างสรรค์

จากกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในชุด “The Hunger of Humanity – ความหิวของมนุษย์” ผู้วิจัยได้ค้นพบหลายแง่มุมสำคัญ ทั้งในด้านภายในของตนเอง และในเชิงภาษาทางศิลปะที่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกและแนวคิดได้อย่างลึกซึ้ง

สิ่งที่ผู้วิจัยค้นพบคือ พลังของ “ค้นหา” ที่แม้จะเป็นแรงผลักดันภายในที่ไม่มีรูปร่าง แต่สามารถแสดงออกผ่าน “ร่างกาย” ได้อย่างชัดเจน ร่างกายที่บิดเบี้ยว กล้ามเนื้อที่เกร็ง ร่องรอยของความเจ็บปวด และดวงตาที่จ้องกลับ ล้วนเป็นภาษาทางทัศนศิลป์ที่ผู้วิจัยเรียนรู้ที่จะใช้เพื่อแสดงถึงภาวะทางจิตใจที่ลึกและซับซ้อนมากกว่าที่คำพูดจะอธิบายได้

ในเชิงเทคนิค ผู้วิจัยได้พัฒนาการใช้วัสดุและเครื่องมืออย่างอิสระ โดยไม่ยึดติดกับแบบแผน เช่น การใช้สีเรืองแสงเป็นพื้น การลากเส้นด้วยนิ้วมือ การปล่อยให้สีไหล การขูด ลาก หรือการสร้างจังหวะใหม่บนพื้นผิวภาพ ล้วนส่งผลให้ภาพมีพลังดิบ สด และแสดงอารมณ์ที่แท้จริงได้ชัดเจนขึ้น งานแต่ละชิ้นไม่ได้เกิดจากแผนงานที่แน่นอน แต่เป็นผลของการปะทะระหว่างอารมณ์และพื้นผิวในช่วงเวลานั้น ๆ

ในเชิงแนวคิด ผู้วิจัยตระหนักว่าความหิวของมนุษย์นั้นไม่ใช่เพียงความต้องการในระดับวัตถุ แต่คือความหิวในระดับจิตใจที่มีผลกระทบต่อจริยธรรมและพฤติกรรมของมนุษย์อย่างลึกซึ้ง การถ่ายทอดภาวะนั้นผ่านภาพวาด ไม่ได้ทำหน้าที่เป็นเพียงการสื่อสารแก่ผู้ชม แต่ยังเป็นการย้อนกลับมาตั้งคำถามกับตัวศิลปินเองอย่างต่อเนื่อง

กระบวนการสร้างสรรค์ทั้งหมดจึงเปรียบเสมือนการเดินทางกลับเข้าสู่ตนเอง ผ่านการทดลอง สังเกต และขัดเกลา จนสามารถสร้างภาษาทางศิลปะที่สะท้อนจิตใจของมนุษย์ได้อย่างเป็นรูปธรรม พร้อมกันนั้นยังทำให้ผู้วิจัยเข้าใจธรรมชาติของตนเองได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

จากกระบวนการทั้งหมดนี้ ได้หล่อหลอมให้เกิดผลงานจิตรกรรมแต่ละชิ้นขึ้นมา ซึ่งในบทถัดไป ผู้วิจัยจะนำเสนอ รายละเอียดของผลงานศิลปะ ทั้งในด้านองค์ประกอบ เนื้อหา เทคนิค และแนวคิดเฉพาะของแต่ละภาพ เพื่อให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวคิดเรื่องค้นหา กับภาษาทางทัศนศิลป์อย่างเป็นระบบ

บทที่ 4

วิเคราะห์การสร้างสรรค์และพัฒนาการของผลงาน

4.1 แนวทางการพัฒนาภาษาและแนวคิด

การพัฒนาผลงานในระยะก่อนเข้าสู่การสร้างวิทยานิพนธ์ เป็นช่วงเวลาสำคัญที่ผู้วิจัยได้สำรวจความคิด ความรู้สึก และแรงผลักดันภายในที่ยังไม่เป็นรูปเป็นร่างอย่างชัดเจน ความสงสัยต่อ “ความอยาก” และ “ความทิวโหย” ภายในจิตใจของตนเอง เป็นแรงกระตุ้นสำคัญที่หลักให้เกิดการค้นหาภาษาทางศิลปะที่สามารถถ่ายทอดภาวะดังกล่าวได้อย่างลึกซึ้งและตรงไปตรงมา

ผู้วิจัยเริ่มตั้งคำถามว่าเหตุใดมนุษย์จึงสามารถยอมทำทุกอย่างเพียงเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ตนต้องการ แม้ต้องแลกมาด้วยการเบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่น และคำถามเหล่านั้นนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานชุดแรกที่สะท้อนพลังของความทิว ความงาม ความเจ็บปวด และแรงปรารถนา

ผลงานในระยะนี้ แม้ยังไม่ได้อยู่ภายใต้กรอบของวิทยานิพนธ์ โดยตรง แต่ถือเป็น “สนามทดลอง” ทางความคิดและภาษาศิลปะที่สำคัญ เช่น

- “Pain” และ “Allure” ที่แสดงให้เห็นการผสมกันระหว่างรูปแบบความงามของหญิงสาวกับความบิดเบี้ยวของร่างมนุษย์ เป็นการสำรวจความซับซ้อนของเส้นทึบและการปรารถนาอย่างเงี้ยว
- “The Watcher” นำเสนอแนวคิดเรื่องการจ้องกลับและการถูกมองผ่านสายตาที่ซ้อนกันหลายชั้น ซึ่งกลายเป็นต้นแบบของการใช้ “ดวงตา” เป็นสัญลักษณ์ในผลงานช่วงหลัง
- “Craving” แสดงภาพของร่างกายจำนวนมากที่กำลังรวมตัวกันเพื่อแบกรับตัวบุคคลผู้ปรารถนาบางสิ่ง เป็นการทดลองนำภาพร่างหลายร่างมารวมกันเพื่อแสดงแรงขับอันหนักหน่วง
- “Within the Stillness” และ “Carnal Shell” เริ่มต้นการใช้เส้น สี และพื้นผิวในลักษณะดิบและหลุดกรอบมากขึ้น ขณะที่ยังคงองค์ประกอบที่ชวนให้รู้สึกขัดแย้งระหว่างความสงบและความเร่าร้อน

จากผลงานเหล่านี้ ผู้วิจัยพบว่าตนเองมีแนวโน้มที่จะดึงเอารูปทรงของมนุษย์มาใช้เป็นภาษาหลัก โดยเฉพาะเมื่อร่างกายนั้นเริ่มผิดรูป บิดเบี้ยว หรือแปรเปลี่ยนไปจากธรรมชาติเดิม สิ่งเหล่านี้ไม่ใช่เพียงความผิดปกติทางร่างกาย แต่เป็นเครื่องสะท้อนความไม่ปกติทางจิตใจ และแรงขับจากภายในที่ไม่อาจควบคุมได้

ขณะเดียวกัน การใช้ “ดวงตา” ในจุดต่าง ๆ ของร่างกาย ก็เริ่มปรากฏบ่อยขึ้นในผลงานช่วงนี้ และพัฒนาต่อมาเป็นสัญลักษณ์สำคัญของผลงานวิทยานิพนธ์ โดยผู้วิจัยพบว่า ดวงตาสามารถสื่อสารความรู้สึกของการล่องลอย ความไม่ไว้วางใจ และความรู้สึกเหมือนกำลังถูกจับตามองอยู่ตลอดเวลา

ความเปลี่ยนแปลงในโทนสีและบรรยากาศของภาพก็เกิดขึ้นเช่นกัน จากเดิมที่เน้นสีโทนอ่อนหรือผิวพรรณที่เหมือนจริง กลับกลายเป็นการเลือกใช้โทนที่ไม่เป็นธรรมชาติ เช่น เขียว เหลือง ม่วง และการใช้สีพื้นผิวเรืองแสงหรือโปร่งแสง เพื่อสะท้อนภาวะ “หลุดจากความเป็นจริง”

ผลงานเหล่านี้จึงเปรียบได้กับรากฐานที่สำคัญ ก่อนที่ผู้วิจัยจะสามารถถักทอแนวคิดและภาษาส่วนตัวให้ชัดเจนขึ้น จนสามารถพัฒนาไปสู่ชุดวิทยานิพนธ์ “The Hunger of Humanity” ได้อย่างสมบูรณ์ในลำดับถัดไป

4.2 การทดลองและพัฒนารูปแบบผลงาน

ในช่วงก่อนเข้าสู่กระบวนการสร้างผลงานวิทยานิพนธ์อย่างจริงจัง ผู้วิจัยได้ทดลองสร้างสรรค์ผลงานจำนวนหนึ่ง โดยมุ่งเน้นไปที่การทดลองภาษาทางศิลปะ อารมณ์ และเทคนิคที่สามารถสะท้อนความรู้สึกภายในเกี่ยวกับภาวะ “ความหิวของมนุษย์” ได้อย่างเหมาะสม การทดลองนี้มีไว้เพียงเพื่อฝึกฝนด้านทักษะเท่านั้น แต่เป็นกระบวนการที่ช่วยผู้วิจัยค้นพบรูปแบบเฉพาะตัวของการสื่อสารด้วยภาพ

การทดลองของผู้วิจัยมีลักษณะคล้าย “การเดินทาง” ที่ไม่รู้ปลายทางแน่ชัด โดยมีเพียงอารมณ์ ความคิด และแรงผลักดันจากต้นหาเป็นเข็มทิศระหว่างทาง ในผลงานแต่ละชิ้น ผู้วิจัยได้ทดลองในด้านต่าง ๆ ได้แก่:

- โครงสร้างของร่างกายที่บิดเบี้ยวหรือแปรเปลี่ยน
 - การวางองค์ประกอบให้เกิดความรู้สึกอัดอัด/แออัด
 - การใช้ดวงตาในบริบทที่ไม่สมเหตุผลเพื่อสื่อความรู้สึกไม่น่าไว้วางใจ
 - การเลือกใช้สีเพื่อสร้างความรู้สึกผิดธรรมชาติ หรือบรรยากาศที่บีบคั้น
 - พื้นผิวที่ดิบ หยาบ ขรุขระ หรือมีจังหวะสีที่ถูกลาก ขูด และแตกกระจาย
- ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างผลงานก่อนวิทยานิพนธ์บางชิ้นที่แสดงการทดลองเหล่านี้

4.2.1 “Pain” ความทุกข์

ภาพที่ 27 Pain”ความทุกข์ โดย พงษ์ภูธร ทำดี

ขนาด: 90x120cm

เทคนิค: สีน้ำมันบนผ้าแคนวาส

ปี : 2024

(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

- แนวคิดที่ทดลอง: สะท้อนความทุกข์ของจิตใจที่แทรกซึมอยู่ภายใต้ความงามภายนอก ผ่านภาพหญิงสาวที่ถูกบุกรุกด้วยร่างกายอื่น ๆ ด้านหนึ่งของใบหน้าคงความงาม ขณะที่อีกด้านถูกกลืนกินด้วยรูปทรงที่บิดเบี้ยว
- สิ่งที่ค้นพบ: การวางจังหวะของร่างกายให้ซ้อนทับใบหน้าทำให้เกิดความรู้สึกอึดอัด การเลือกใช้สีแดงเข้มให้ความรู้สึกอันตราย ความร้อน และความรุนแรงที่สื่อถึงภาวะของจิตใจ

4.2.2 “Allure” ความงาม

ภาพที่ 28 “Allure” ความงาม โดย พงษ์ภูธร ทำดี

ขนาด: 90x120cm

เทคนิค: สีน้ำมันบนผ้าแคนวาส

ปี : 2024

(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

- แนวคิดที่ทดลอง: ทดลองสร้างความรู้สึกรังเกียจแต่ไม่น่าไว้วางใจ ภายนอกเป็นหญิงสาวงดงาม แต่โดยรอบกลับรายล้อมด้วยมือและสายตาของความอยาก สื่อถึงแรงดึงดูดของตัณหา
- สิ่งที่ค้นพบ: องค์ประกอบที่ดู “สมดุลงแต่แปร่งประหลาด” ทำให้ผู้ชมเกิดความลังเลระหว่างการชื่นชมและการระแวง สร้างภาวะจิตที่ไม่มั่นคง

4.2.3 “The Watcher” ผู้เฝ้ามอง

ภาพที่ 29 “The Watcher” ผู้เฝ้ามอง โดย พงษ์ภูธร ทำดี

ขนาด: 150x150cm

เทคนิค: สีน้ำมันบนผ้าแคนวาส

ปี : 2024

(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

- แนวคิดที่ทดลอง: ผลงานชิ้นนี้เป็นการทดลองใช้ “ดวงตา” ในฐานะสัญลักษณ์ของอำนาจ ความมั่นใจ และการจับจ้องที่ไม่อาจหลีกเลี่ยง ดวงตาคู่เดียวในภาพจึงตรงมายังผู้ชมด้วยความแน่วแน่ โดยมีใบหน้าซ้อนเรียงกันด้านข้างในลักษณะนิ่งสงบ แต่หนักแน่น เสมือนมีพลังบางอย่างที่ควบคุมหรือเฝ้าติดตามอยู่ตลอดเวลา

- สิ่งที่ค้นพบ: แม้จะมีเพียงดวงตาคู่เดียว แต่การวางตำแหน่งดวงตาให้อยู่กึ่งกลาง พร้อมจัดองค์ประกอบภาพโดยรอบให้เรียบและหนัก ทำให้ผู้ชมรู้สึกเหมือนถูก “เฝ้ามองอยู่” อย่างต่อเนื่องและไม่สามารถหลบเลี่ยงสายตาได้นั้นได้ ผู้วิจัยค้นพบว่าความรู้สึกไม่ไว้วางใจ ความหวาดระแวง และความตึงเครียดสามารถเกิดขึ้นได้แม้ไม่มีการใช้สัญลักษณ์ซ้อนทับมากมาย เพียงแค่ควบคุมทิศทางของการมอง และภาวะของสายตาให้ตรงพลัง

4.2.4 “Craving” ทะยานอยาก

ภาพที่ 30 “Craving” ทะยานอยาก โดย พงษ์ภูธาร ทำดี

ขนาด: 170x150cm

เทคนิค: สีน้ำมันบนผ้าแคนวาส

ปี : 2024

(ที่มา: พงษ์ภูธาร ทำดี, 2025)

- แนวคิดที่ทดลอง: การรวมร่างกายจำนวนมากเข้าไว้ในร่างเดียว เพื่อแสดงถึงการถูกผลักดันโดยแรงอยากซ้อนกันหลายชั้น
- สิ่งที่ค้นพบ: การให้ภาพมีจังหวะทับซ้อนหลายร่างทำให้รู้สึกถึงแรงบีบ ความไม่เป็นอิสระของตัวตนที่กำลังถูกขับเคลื่อนจากบางสิ่งภายใน

4.2.5 “Within the Stillness” – ภายในความสงบ

ภาพที่ 31 “Within the Stillness” โดย พงษ์ภูธร ทำดี

ขนาด: 170x150cm

เทคนิค: สีน้ำมันบนผ้าแคนวาส

ปี : 2024

(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

- แนวคิดที่ทดลอง: ภาพนี้คือการตั้งคำถามถึง “ความสงบที่ไม่เคยว่างเปล่า” — ผู้วิจัยทดลองวาดภาพใบหน้าที่คุณสงบนิ่งราวกับอยู่ในภาวะหลุดพ้น แต่กลับถูกโอบล้อมด้วยร่างกายและร่างกายที่พยายามรุกราน กดทับ หรือคลี่คลายบางสิ่งออกจากภายใน ภายใต้ความนุ่มนวลทางสีและโทนภาพ ยังแฝงไว้ด้วยพลังที่กำลังดิ้นรนอยู่ตลอดเวลา

- สิ่งที่ค้นพบ: ความสงบไม่ใช่สิ่งที่บริสุทธิ์ หากแต่เป็นการต่อสู้อย่างเงียบงัน การใช้พื้นที่หลังโปรงแสงและการไหลของเส้นที่ไม่ชัดเจน ทำให้ภาพดูเหมือนจะละลายหายไปทุกเมื่อ เสมือนจิตที่กำลังแตกชาน ผู้วิจัยได้เรียนรู้ว่าความรู้สึกของ “ความกดดัน” นั้นไม่จำเป็นต้องเกิดจากเส้นแข็งหรือโทนเข้มเสมอไป แต่สามารถส่งผ่านได้ด้วยองค์ประกอบที่ “เบาแต่หนาแน่น”

4.2.6 “Carnal Shell” เปลือกกราะ

ภาพที่ 32 “Carnal Shell” เปลือกกราะ โดย พงษ์ภูธร ทำดี

ขนาด: 170x150cm

เทคนิค: สีน้ำมันบนผ้าแคนวาส

ปี : 2024

(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

- แนวคิดที่ทดลอง: งานชิ้นนี้เป็นการปะทะกันอย่างจริงจังระหว่างความงาม ความเปลือยเปล่า และแรงดิบของกราะ ผ่านการใช้ร่างสัตว์ประหลาดที่มีอวัยวะเพศหญิงซ้อนทับร่างมนุษย์ที่ถูกห่อหุ้ม แฝงเร้น และพันนาการ การทดลองนี้ไม่ใช่เพียงเรื่องรูปทรงที่ผิดเพี้ยน แต่คือการเจาะเข้าไปใน “เปลือก” ที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อปกป้อง หรือซ่อนความโหดร้าย ๆ ภายใน

- สิ่งที่ค้นพบ: การใช้ความงามทางสรีระประกบกับสัตว์ประหลาดและการเปิดเผยอวัยวะอย่างไม่อาย บีบให้ผู้ชมต้องเผชิญกับความรู้สึกหลากหลาย ตั้งแต่ความรุนแรง ความเร้าอารมณ์ ไปจนถึงความอึดอัด ผู้วิจัยได้เข้าใจว่าความรู้สึกที่ขัดแย้งเหล่านี้คือภาษาที่สำคัญในการเล่าเรื่องเกี่ยวกับตัณหา ภาษาที่ไม่ต้องการความสวยงามสมบูรณ์ แต่ต้องการการเผชิญหน้าตรง

4.2.7 “Beelzebub” – เบลเซบับ

ภาพที่ 33 “Beelzebub” – เบลเซบับ โดย พงษ์ภูธร ทำดี

ขนาด: 140 x 120cm

เทคนิค: สีน้ำมันบนผ้าแคนวาส

ปี : 2024

(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

- แนวคิดที่ทดลอง: ภาพนี้เป็นการเผชิญหน้ากับพลังทำลายล้างภายในจิตใจอย่างรุนแรง ผ่านการจัดวางองค์ประกอบที่มีใบหน้ากรีดร้อง มือที่ไขว่คว้า และดวงตาแดงฉานที่เปล่งพลังคุกคาม บริบทของภาพคล้ายการสนทนา (หรือการเผชิญหน้า) ระหว่างมนุษย์กับอสูรในจิตตนเอง
- สิ่งที่ค้นพบ: ผู้วิจัยได้ทดลองใช้เส้นโค้งที่บิดตัวเข้าหากันและจังหวะของมือที่หลากหลาย ทิศทาง เพื่อสร้างภาวะ “สับสนระหว่างผู้ล่าและเหยื่อ” การปรากฏของดวงตาเพียงดวงเดียวที่โดดเด่น กลายเป็นศูนย์กลางของพลังอำนาจและแรงกดดันที่กระจายไปทั่วภาพ เป็นการค้นพบว่าความน่ากลัวไม่จำเป็นต้องใช้ปริมาณ แต่เกิดจาก “ตำแหน่ง” และ “จังหวะ” ที่คุมอารมณ์ได้อย่างเฉียบขาด

4.2.8 “Veil of the Mind” ม่านแห่งจิต

ภาพที่ 34 “Veil of the Mind” ม่านแห่งจิต โดย พงษ์ภูธร ทำดี

ขนาด: 140 x 120cm

เทคนิค: สีน้ำมันบนผ้าแคนวาส

ปี : 2024

(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

- แนวคิดที่ทดลอง: ภาพนี้พูดถึง “ความคิดที่ตีบตันและรุ่มเร้า” โดยใช้ร่างกายจำนวนมากที่แทรกตัวผ่านม่านควันเพื่อปิดบังร่างหลักตรงกลาง เหมือนตัวตนหนึ่งกำลังพยายามหลบหนีความคิดที่บีบเข้ามาเรื่อย ๆ

- สิ่งที่ค้นพบ: ผู้วิจัยพบว่าการใช้โทนสีหม่น แสงที่ฟุ้ง และการเคลื่อนไหวของแขนขาในทิศทางที่วนซ้ำ สร้างความรู้สึก “ติดอยู่ในวังวนของตนเอง” ได้อย่างชัดเจน เป็นการทดลองที่ให้ผลลัพธ์ชัดเจนในการสร้างภาพแทนอารมณ์จิตที่อัดแน่นเกินรับไหว

4.2.9 “The Unreachable Hand” – มือที่เอื้อมไม่ถึง

ภาพที่ 35 “The Unreachable Hand” มือที่เอื้อมไม่ถึงโดย พงษ์ภูธร ทำดี

ขนาด: 140 x 120cm

เทคนิค: สีน้ำมันบนผ้าแคนวาส

ปี : 2024

(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

• แนวคิดที่ทดลอง: แรงแบบตาลใจของผลงานนี้มาจากเหตุการณ์โศกนาฏกรรมไฟไหม้รถบัสทัศนศึกษาของเด็กอนุบาล ที่เกิดจากความประมาทและละเลยของบริษัทผู้จัดการเดินทาง นำมาซึ่งการสูญเสียชีวิตของเด็กเล็กจำนวนมาก ภาพมือจำนวนมากที่เอื้อมขึ้นไปในเปลวเพลิงจึงมิได้เป็นเพียงสัญลักษณ์ของ “ค้นหา” อีกต่อไป แต่กลายเป็น “เสียงเรียกสุดท้ายของผู้ไร้โอกาส” ที่ยังไม่ทันได้เติบโต หรือได้สัมผัสชีวิตที่ควรเป็นของตน

• สิ่งที่ค้นพบ: ผู้วิจัยได้ค้นพบว่าความเศร้า ความไร้ทางออก และแรงกดดันจากสังคมสามารถถ่ายทอดผ่านภาษาทางภาพที่เรียบง่ายแต่เปี่ยมอารมณ์อย่างชัดเจน โดยเฉพาะการใช้มือแทนตัวตน และการจัดองค์ประกอบให้มือทั้งหมดเอื้อมไปในทิศทางเดียว — ไปสู่บางสิ่งที่ไม่ได้อยู่จริง ความรู้สึกของการพยายามที่ไม่มีวันสำเร็จ กลายเป็นจุดเชื่อมโยงสำคัญกับแนวคิดเรื่อง “ความทิว” และ “แรงปรารถนา” ที่ปรากฏซ้ำในผลงานอื่น ๆ ของผู้วิจัย

4.3 การค้นพบภาษาทางจิตรกรรมของข้าพเจ้า

ระหว่างกระบวนการทดลองสร้างสรรค์ผลงานก่อนเข้าสู่วิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยได้เฝ้าสังเกตและเรียนรู้ภาษาทางทัศนศิลป์ของตนเองอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยมีได้ตั้งใจจะสร้าง “ลายเซ็น” ทางภาพตั้งแต่ต้น แต่เกิดจากการปล่อยให้ความรู้สึก อารมณ์ และประสบการณ์ภายใน เป็นผู้นำทางการสร้าง

สิ่งที่สะท้อนอย่างชัดเจนในหลายผลงาน คือ “ภาวะของความกดดัน” ไม่ว่าจะผ่านการวางองค์ประกอบภาพที่หนาแน่น การบิดเบือนร่างกายมนุษย์ หรือการใช้สีในโทนผิดธรรมชาติ ภาษาทางศิลปะของผู้วิจัยเริ่มค่อย ๆ ปรากฏออกมาในรูปแบบเฉพาะตัว

4.3.1 ร่างกายที่ผิดเพี้ยน แต่ไม่ไร้ความหมาย

ร่างกายในผลงานของผู้วิจัยไม่ได้เป็นเพียงสัญลักษณ์ของมนุษย์ แต่เป็นพื้นที่สะท้อนจิตใจที่ถูกบิดเบือนจากแรงกดดัน ร่างบางร่างถูกยึด ถูกซ่อน ทับซ้อน หรือหลอมรวมเข้าด้วยกันอย่างผิดธรรมชาติ

ภาพที่ 36 “Craving” ทะยานอยาก โดย พงษ์ภูธรา ทำดี

ขนาด: 170x150cm

เทคนิค: สีน้ำมันบนผ้าแคนวาส

ปี : 2024

(ที่มา: พงษ์ภูธรา ทำดี, 2025)

4.3.2 ดวงตา: สายตาที่เฝ้ามอง และความไม่ไว้วางใจ

ผู้วิจัยเริ่มพบว่า “ดวงตา” กลายเป็นภาษาสำคัญในงานของตน โดยเฉพาะการวางไว้ในบริบทที่ผิดแปลก เช่น ดวงตาที่ไม่ได้อยู่บนใบหน้า หรืออยู่ในตำแหน่งที่ไม่สมเหตุสมผล ดวงตาในผลงานไม่เพียงแต่จ้องกลับมาหาผู้ชม แต่ยังทำให้เกิดความรู้สึกหวาดระแวง ตื่นตัว และไม่มั่นคง เป็นการสร้างแรงกดดันที่มองไม่เห็น

ภาพที่ 37 “The Watcher” ผู้เฝ้ามอง โดย พงษ์ภูธร ทำดี

ขนาด: 150x150cm

เทคนิค: สีน้ำมันบนผ้าแคนวาส

ปี : 2024

(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

ในภาพ “The Watcher” ผู้วิจัยเลือกใช้ใบหน้าหญิงสาวที่ดูสงบ เยือกเย็น และเปี่ยมความมั่นใจ แต่สิ่งที่ทำให้ผู้ชมไม่อาจสบตาได้อย่างผ่อนคลาย คือ “ดวงตาคู่เดียว” ที่จ้องกลับมาอย่างตรงไปตรงมา ดวงตานี้ตั้งอยู่ในตำแหน่งปกติบนใบหน้า แต่ด้วยความเฉียบคมของสายตาและความนิ่งของภาพ ทำให้เกิดความรู้สึกเหมือนถูกจับจ้องอยู่ตลอดเวลา

แม้จะไม่มีดวงตาหลายดวงในเชิงปริมาณ แต่ผู้วิจัยได้ใช้ “จังหวะของการซ้อนใบหน้า” ที่เรียงเรียงจากมุมมองด้านข้างเพื่อสร้างความรู้สึกว่าไม่อาจหลีกเลี่ยงสายตานั้นได้ ไม่ว่าจะมองจากด้านไหน ความนิ่ง ความตรง และแสงสะท้อนในดวงตาสะท้อนถึงอำนาจบางอย่างที่มองไม่เห็น เป็นการทดลองที่ชี้ชัดว่าความกดดันไม่จำเป็นต้องแสดงออกผ่านการกระทำ แต่สามารถส่งผ่านผ่าน “การมอง” ได้อย่างแหลมคมและแฝงอารมณ์

4.3.3 สีและพื้นผิวที่ขัดแย้ง

สีที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในช่วงหลังเริ่มแปรเปลี่ยนจากโทนธรรมชาติ เป็นสีที่ทำให้บรรยากาศแปลกประหลาด เช่น เขียวหม่น เหลืองเรืองแสง หรือม่วงที่ดูระอึกระอ่วน โดยเฉพาะเมื่อสีเหล่านี้ถูกวางเคียงกับผิวหนังของร่างกาย ทำให้เกิดภาวะ “ไม่ไว้วางใจในสิ่งที่เห็น” พื้นผิวของภาพก็เริ่มมีลักษณะคล้ายภาพที่ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ มีรอยลาก ขูด ขีด ฟุ้ง และแตกกระจาย เป็นเจตนาที่ต้องการให้เกิดความรู้สึก “ไม่มั่นคง” และ “ขาดสมดุล”

ภาพที่ 38 “The Unreachable Hand” มือที่เอื้อมไม่ถึงโดย พงษ์ภูธร ทำดี

ขนาด: 140 x 120cm

เทคนิค: สีน้ำมันบนผ้าแคนวาส

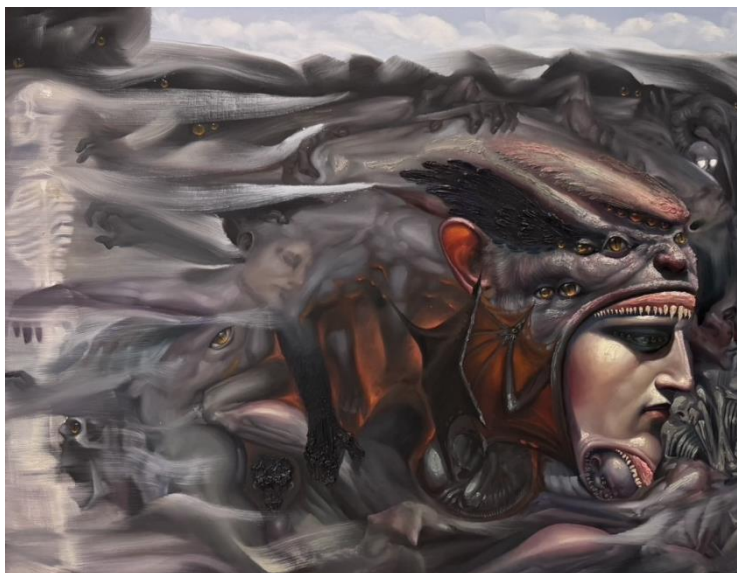
ปี : 2024

(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

ผลงาน “The Unreachable Hand” ใช้โทนสีแดงและดำเป็นองค์ประกอบหลัก ซึ่งเป็นสีที่มีน้ำหนักทางจิตวิทยาเข้มข้น สื่อถึงอันตราย ความเร่าร้อน ความกลัว และการสูญเสีย พื้นผิวในภาพมีลักษณะฟุ้งกระจาย บิดเบี้ยว คล้ายควันหรือเปลวไฟที่พัดกระหน่ำและเผาไหม้ เป็นการสร้างภาวะของความสับสนทางสายตาให้ผู้ชมรู้สึกไม่มั่นคง และ “ไม่สามารถยึดเกาะ” กับพื้นที่ใดในภาพได้ชัดเจน

ความแดงที่สว่างผิดธรรมชาติในช่วงล่างของภาพ ให้ความรู้สึกคล้ายเปลวไฟหรือพื้นที่อันตราย โดยมีมือสีคล้ำพยายามเอื้อมไปยังเบื้องบนที่ไม่อาจเห็นชัด สร้างความรู้สึกของ “ความ

พยายามที่ไร้จุดหมาย” ทั้งหมดนี้สะท้อนภาวะทางจิตที่เต็มไปด้วยความอยาก ความทุกข์ และแรง
 บีบคั้นที่กดดันจากภายใน โดยไม่ต้องมีคำอธิบายตรงใดในภาพ

ภาพที่ 39 *Shell of Craving*” เปลือกแห่งความอยาก โดย พงษ์ภูธร ทำดี

ขนาด: 150 x 120cm

เทคนิค: สีน้ำมันบนผ้าแคนวาส

ปี : 2024

(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

ผลงานชิ้นหนึ่งที่ถือเป็นหมุดหมายสำคัญในกระบวนการพัฒนาภาษาส่วนตัวของผู้วิจัย คือชิ้น
 ที่เริ่ม “ทดลองใช้เท็กซ์เจอร์” เพื่อสร้างภาวะของความดิบ ความหยาบกระด้าง และแรงสะท้อนของ
 ตัณหาที่ไม่ขัดเกลา

ภาพนี้มีลักษณะของร่างกายที่ถูกหลอมรวมกับสิ่งมีชีวิตแปลกประหลาด มีดวงตาและอวัยวะที่ซ้อนทับ
 กระจัดกระจายอยู่ทั่วทั้งพื้นผิว ใบหน้าด้านขวาของภาพมีท่าที่แข็งกร้าวแตกตบไว้ด้วยสิ่งที่คล้าย
 เนื้อเยื่อดิบ ราวกับสัตว์ประหลาดที่ซ่อนอยู่ใต้เปลือกของมนุษย์

พื้นผิวบางส่วนถูกเสียดสี ขูด ลาก และเพิ่มมวลทึบ ทำให้เกิดจุดเน้นที่สื่อถึงพลังดิบ ความ
 ร้อนแรง ความแค้น ความกลัว และความสาบแช่งที่ไม่ถูกกลั่นกรอง ภาพนี้เป็นชิ้นแรกๆ ที่ผู้วิจัยเริ่ม
 ทดลองใส่เท็กซ์เจอร์จริงจัง ไม่ใช่เพียงเพื่อความงามของพื้นผิว แต่เพื่อสร้างความรู้สึก “สัมผัสไม่ได้
 แต่มองเห็นได้” ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญของ “ความรู้สึกไม่ไว้วางใจ” ที่ผู้วิจัยต้องการสื่อ

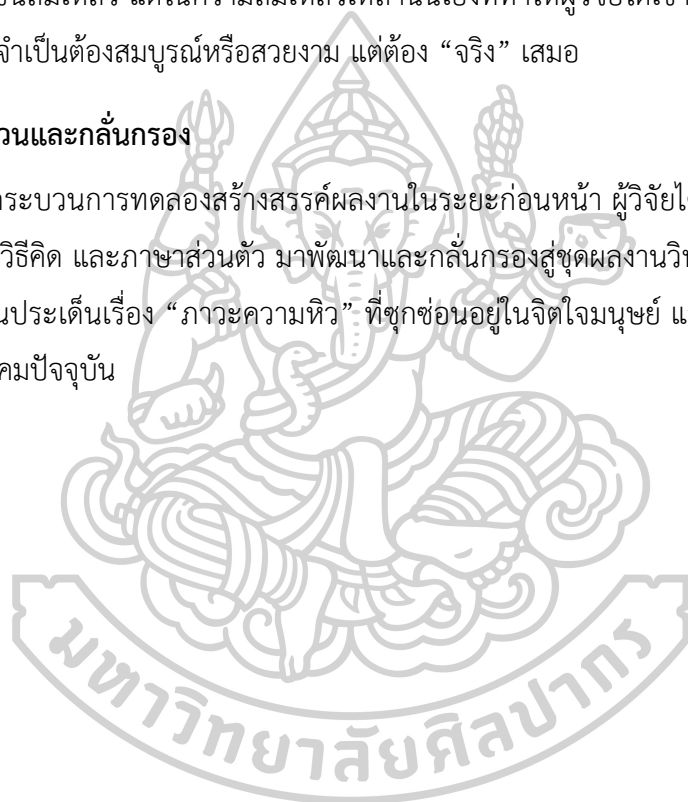
4.3.4 ความรู้สึกแบบกึ่งนามธรรม-กึ่งเล่าเรื่อง

แม้ผู้วิจัยจะไม่ใช้ภาษาศิลปะเชิงนามธรรมเต็มรูปแบบ แต่การจัดองค์ประกอบภาพ การใช้ร่างกายซ้ำซ้อน และการแปรเปลี่ยนพื้นที่ของจิตรกรรม ทำให้เกิดความรู้สึกที่ไม่สามารถสรุปเป็นคำพูดตรง ๆ ได้ ผลงานจึงไม่เล่าเรื่องแบบตรงไปตรงมา แต่สร้างสภาวะที่ชวนให้ผู้ชมตีความเองในแต่ละบริบท และนี่คือจุดที่ผู้วิจัยเห็นว่า “ภาษาของตน” เริ่มก่อตัว

ผู้วิจัยมิได้สร้างภาษาศิลปะของตนด้วยความตั้งใจให้ “แตกต่าง” หากแต่เป็นภาษาที่เกิดขึ้นจากการเผชิญหน้ากับความกลัว ความอยาก และประสบการณ์ภายในอย่างซื่อสัตย์ กระบวนการทดลองหลายชิ้นล้มเหลว แต่ในความล้มเหลวเหล่านั้นเองที่ทำให้ผู้วิจัยได้เข้าใจ “ภาษาที่แท้จริงของตัวเอง” ซึ่งไม่จำเป็นต้องสมบูรณ์หรือสวยงาม แต่ต้อง “จริง” เสมอ

4.4 การทบทวนและกลั่นกรอง

จากกระบวนการทดลองสร้างสรรค์ผลงานในระยะก่อนหน้า ผู้วิจัยได้รวบรวมสิ่งที่ค้นพบทั้งในเชิงเทคนิค วิธีคิด และภาษาส่วนตัว มาพัฒนาและกลั่นกรองสู่ชุดผลงานวิทยานิพนธ์จำนวน 7 ชิ้น ซึ่งล้วนสะท้อนประเด็นเรื่อง “ภาวะความหิว” ที่ชุกชอนอยู่ในจิตใจมนุษย์ และส่งผลต่อพฤติกรรมที่ผิดเพี้ยนในสังคมปัจจุบัน

ภาพที่ 40 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

“The God’s Flick” (เทวดาตีตนิ้ว) โดย พงษ์ภูธร ทำดี

ขนาด: 180 x 180cm

เทคนิค: สีน้ำมันบนผ้าแคนวาส

ปี : 2025

(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

แนวความคิดในการสร้างสรรค์

ผลงานชิ้นนี้สะท้อนการตั้งคำถามต่อศีลธรรมและระบบความเชื่อในสังคมร่วมสมัย โดยได้รับแรงบันดาลใจจากข่าวเหตุการณ์การทุจริตที่บุคคลมีอำนาจใช้วิธี “จ่ายค่าสินบนให้เทวดา” หรือกล่าวคือ ใช้ศรัทธาทางศาสนาเพื่อเปลี่ยนผิดเป็นถูก ลบล้างบาป และหลีกเลี่ยงผลแห่งการกระทำของตน ภาพจึงถ่ายทอดโลกที่บิดเบี้ยว โดยแสดงให้เห็นถึงฝูงชนที่ยืนมือหวังพึ่งสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทั้งที่เบื้องหลังอาจเป็นพฤติกรรมที่เลวร้าย เป็นการชี้ให้เห็นการใช้ความเชื่อเป็นเครื่องมือของความโลภรูปแบบในการสร้างสรรค์

ศิลปะของเทพเจ้ากลางภาพถูกวาดในท่าทางของการ “ตีตนิ้ว” ด้วยใบหน้าที่น่าเกลียดและขาดความเมตตา ร่ายล้อมด้วยมือที่ยื่นเข้ามาเหมือนกับการวิงวอน โดยมีนกและกิ่งไม้เป็นองค์ประกอบที่

แสดงถึงความสิ้นหวัง ด้านหลังคือกะโหลกขนาดใหญ่ที่ลอยอยู่กลางอากาศ เปรียบได้กับความตายที่ไม่เคยหายไป และคอยเฝ้ามองอยู่ตลอดเวลา

เทคนิคในการสร้างสรรค์

ผลงานใช้สีน้ำมันบนผ้าใบขนาด 180 × 180 เซนติเมตร เน้นการใช้เฉดสีโทนขาวเทาและดำที่สลับกับจุดเน้นของสีทองและแดง เพื่อสื่อถึงความแหลมคมและอันตรายของแนวคิด การวาดรายละเอียดของมือ กิ่งไม้ และใบหน้าคนที่ซ้อนทับกันจำนวนมาก แสดงถึงการใช้เส้นสายซ้ำซ้อนเพื่อสร้างบรรยากาศกดดัน คล้ายกับผนังที่เต็มไปด้วยการวิงวอนที่ไร้เสียง

ภาพที่ 41 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2
 Hunger's Dominion – อาณาจักรแห่งความหิวโหย โดย พงษ์ภูธร ทำดี
 ขนาด: 300 x 200cm
 เทคนิค: สีน้ำมันบนผ้าแคนวาส
 ปี : 2025
 (ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

แนวความคิดในการสร้างสรรค์

ภาพนี้สะท้อน “อาณาจักรในจินตนาการ” ที่ถูกขับเคลื่อนด้วยตัณหาและความหิวโหยทางจิตวิญญาณ ตัวละครที่ปรากฏในภาพแต่ละตัวสื่อถึงบทบาทต่าง ๆ ของมนุษย์ในระบบสังคมที่แย่งชิง หลอกลวง และครอบงำกันและกัน สัตว์ปีก เช่น อีกา นกแร้ง และเหยี่ยว ซึ่งมักปรากฏในหลายมุมของภาพ สื่อถึงการล่า การจ้องมอง และการรุมทึ้ง ส่วนปากและฟันที่เผยอหรืออ้ากว้างนั้นคือสัญลักษณ์ของความตะกละที่ไร้ขีดจำกัด

รูปแบบในการสร้างสรรค์

องค์ประกอบของภาพมีลักษณะคล้ายลำดับเหตุการณ์ในฝันร้าย — มีการจัดวางซ้อนทับกันอย่างซับซ้อน ทั้งในแนวตั้งและแนวนอน ทำให้ผู้ชมต้องใช้เวลาพิถีพิถัน ความเคลื่อนไหวในภาพเกิดจากการวางแขน ขา ร่างกาย และปีกในมุมที่พลิกแพลงหลากหลาย ดวงตาและปากที่แทรกอยู่ในบริเวณต่าง ๆ ของร่างกายมนุษย์และสัตว์ช่วยสร้างความรู้สึกระแวงระวังและกดดัน

เทคนิคในการสร้างสรรค์

เทคนิคสีน้ำมันบนลินินในชั้นนี้มีการใช้สีจัดจ้าน โดยเฉพาะสีม่วง ฟ้า ดำ และแดง ที่เสริมบรรยากาศแฟนตาซีผสมสยอง การเกลี่ยสีแบบโปร่งแสง และการใช้แสงเรืองรองช่วยขับให้รูปทรงหลุดจากความเป็นจริง กลายเป็นภาพฝันที่มีทั้งแรงดึงดูดและความหวาดกลัวในเวลาเดียวกัน ลักษณะพื้นผิวมีทั้งเนียนเรียบและหยาบซ้อนกันอยู่ เป็นการทดลองที่แสดงถึงพัฒนาการทางเทคนิคของผู้สร้างสรรค์อย่างชัดเจน

การพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์จากชั้นที่ 1 ไปสู่ผลงานชั้นที่ 2

ผลงานจิตรกรรมชั้นที่ 1 เรื่อง “The God’s Flick” มุ่งเน้นการตั้งคำถามต่อศีลธรรมและจริยธรรมในสังคมร่วมสมัย โดยสะท้อนผ่านสัญลักษณ์ของศาสนา เทพเจ้า และการลงทัณฑ์ ซึ่งแสดงออกถึงการวิพากษ์พฤติกรรมของมนุษย์ที่ยอมสูญเสียหลักคุณธรรมเพียงเพื่อผลประโยชน์เฉพาะตน การจัดองค์ประกอบยังเน้นความสมดุล และการใช้สัญลักษณ์อย่างเด่นชัดและมีลำดับชั้น

เมื่อพัฒนาไปสู่ผลงานชั้นที่ 2 เรื่อง “Hunger’s Dominion” ผู้สร้างสรรค์ได้ต่อยอดแนวคิดเรื่องศีลธรรมโดยหันมาเน้นประเด็น “ความอยาก” และ “ความหิวทางจิตวิญญาณ” อย่างเฉพาะเจาะจงยิ่งขึ้น โครงสร้างภาพซับซ้อนขึ้น มีการบิดเบือนกายภาพของมนุษย์และสัตว์เพื่อสร้างความรู้สึกบีบคั้น อึดอัด และเร้าอารมณ์มากยิ่งขึ้น สีเส้นมีความหลากหลายมากขึ้นทั้งในแง่ความเข้มและการเรืองแสง สะท้อนถึงการทดลองใช้สีและพื้นที่ภาพที่กล้าหาญขึ้น

ในเชิงเทคนิค ชั้นที่ 2 มีความเคลื่อนไหวและพลังของฝีแปรงที่อิสระกว่า มีการผสมผสานองค์ประกอบหลากหลายโดยไม่จำกัดกรอบความสมจริง หรือโครงสร้างแบบเดิม การจัดพื้นที่ภาพมีจังหวะที่ซับซ้อนและทำทลายสายตามากขึ้น สะท้อนถึงการกล้าทดลองในฐานะศิลปินที่เริ่มค้นพบวิธีการนำเสนอที่ชัดเจนและสอดคล้องกับอารมณ์ภายใน

ภาพที่ 42 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

Devourer's Gaze สายตาของผู้กลืนกิน โดย พงษ์ภูธร ทำดี

ขนาด: 300 x 200cm

เทคนิค: สีน้ำมันบนผ้าแคนวาส

ปี : 2025

(ที่มา: พงษ์ภูธร ทำดี, 2025)

แนวความคิดในการสร้างสรรค์

ผลงานชิ้นนี้สะท้อนถึงพลังของ “สายตา” ในฐานะเครื่องมือแห่งการครอบงำและความใคร่ครอบครอง ดวงตาสัตว์ที่ใหญ่โตอยู่กลางผืนผ้าใบ สื่อถึงความหิวกระหายที่ไม่มีที่สิ้นสุด และความรู้สึกถูกเฝ้าจับจ้องตลอดเวลา เสมือนกับว่าสายตาของผู้กลืนกินนั้นสามารถมองเห็นลึกลับใจของผู้ชม และพร้อมจะกลืนกินสิ่งใดก็ตามที่ขัดกับความต้องการของตนเอง

รูปแบบในการสร้างสรรค์

องค์ประกอบของภาพถูกออกแบบให้ความรู้สึกเหมือนเนื้อเยื่อเน่าเปื่อย ละลาย ผสมผสานกับดวงตาหลายจุดที่กระจายอยู่ทั่วผืนผ้าใบ จุดเด่นคือดวงตากลางภาพที่มีลักษณะคล้ายดวงตาสัตว์เลื้อยคลานสีเหลืองอมเขียว มีม่านตาแคบเฉียบ ชับแน่นให้เกิดแรงดึงดูดทางสายตารุนแรง รายละเอียดของผิวหนัง ฟัน เขี้ยว และรูปร่างของสิ่งมีชีวิตประหลาดที่คล้ายจะเป็นทั้งมนุษย์ สัตว์ และปีศาจ ถูกจัดเรียงอย่างไร้ลำดับ แต่กลับให้ความรู้สึกเป็น “หนึ่งเดียว” แห่งความสยอง

เทคนิคในการสร้างสรรค์

เทคนิคสีน้ำมันถูกใช้ในลักษณะ “โปร่งแสงหลายชั้น” เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่คล้ายเนื้อเยื่อซ้อนทับกันอย่างมีมิติ โดยเฉพาะบริเวณรอบดวงตาใหญ่ที่มีการใช้สีเรืองแสงอ่อนๆ เพื่อทำให้มันลอยเด่นออกมาจากพื้นหลัง รายละเอียดเล็กๆ เช่น เส้นเลือด เม็ดผิว และฟันแหลมถูกเขียนอย่างประณีตทำให้เกิดแรงประทะทางสายตาระหว่างความงามกับความสยองอย่างเยียบคม

การพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์จากชั้นที่ 2 ไปสู่ผลงานชั้นที่ 3

การพัฒนาจากผลงานชุดที่สอง “Hunger’s Dominion – อาณาจักรแห่งความหิวโหย” สู่ผลงานชุดที่สาม “Devourer’s Gaze – สายตาของผู้กลืนกิน” แสดงให้เห็นถึงการก้าวข้ามจากการสำรวจภาพรวมของความหิวโหยเชิงนามธรรมในระดับ “ระบบ” มาสู่การจ้องมองความหิวในระดับ “ปัจเจก” ที่เฉพาะเจาะจงและลึกซึ้งขึ้น ทั้งยังยกระดับอารมณ์จากความเคลื่อนไหวที่หลากหลายมาสู่จุดรวมสายตาที่มีพลังในการสื่อสารความหมายอย่างเข้มข้น

ในแง่ของแนวความคิด จากภาพที่เต็มไปด้วยร่างกายซ้อนทับจำนวนมาก สัตว์แปรสภาพ และจังหวะของความโกลาหลในผลงานชั้นที่สอง ซึ่งสื่อถึงโครงข่ายของความหิว ความอยาก และการเบียดเบียนในระดับระบบ ชั้นที่สามได้พัฒนาโดยหันกลับมาสำรวจ “จุดศูนย์กลางของความกลืนกิน” ผ่านดวงตาเพียงหนึ่งเดียวซึ่งจ้องกลับมาอย่างไม่ละสายตา เป็นการลดองค์ประกอบที่กระจัดกระจายลง แต่เพิ่มน้ำหนักของความหมายทางสายตาให้ผู้ชมเผชิญหน้าโดยตรงกับอำนาจของตัณหา

องค์ประกอบภาพยังคงเต็มไปด้วยความหลากหลายของรูปทรง แต่อัดแน่นอยู่ในองค์ประกอบที่กระชับและจัดระเบียบมากขึ้น ดวงตาและใบหน้าที่แผ่ซ้อนในเนื้อภาพยังคงปรากฏอยู่ แต่ถูกควบรวมและเน้นย้ำในตำแหน่งกลางภาพเป็นหลัก ทำให้เกิดพลังของ “การจ้องกลับ” ที่สิ้นสะเทือนความรู้สึกได้มากกว่าเดิม พร้อมทั้งมีการใช้โทนสีร้อนและเรืองแสงเฉพาะจุดเพื่อดึงดูดสายตาไปยังบริเวณดวงตาและเนื้อรอบ ๆ ที่เปรียบได้กับแก่นของจิตใต้สำนึกที่เต็มไปด้วยความอยากอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

ในด้านของรูปแบบและเทคนิค การใช้แปรงและฝีมือที่ปรากฏในชั้นที่สองมีความพลิ้วไหว ซับซ้อนและซ้อนทับหลายชั้น ส่วนชั้นที่สามยังคงใช้วิธีการนี้แต่มีความแน่นและแม่นยำมากขึ้น โดยเฉพาะในรายละเอียดของพื้นผิวดวงตาและบริเวณโดยรอบที่ใช้เทคนิคการโปร่งแสง การซ้อนเลเยอร์ และการเน้นด้วยสีเรืองเพื่อสร้างการปะทะกันระหว่างความนุ่มนวลกับความสยอง

โดยรวมแล้ว การพัฒนาจากชั้นที่สองสู่ชั้นที่สามคือการเคลื่อนจากความกระจัดกระจายของตัณหา ไปสู่การจ้องมองตรงไปยังศูนย์กลางของตัณหา ซึ่งไม่เพียงแต่เปลี่ยนวิธีการนำเสนอ แต่ยังเผยให้เห็นความลุ่มลึกทางอารมณ์ของผู้สร้างที่เติบโตขึ้นในกระบวนการผลิตงานศิลปะเชิงจิตวิญญาณนี้

ภาพที่ 43 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

Self-Devourer ผู้กลืนกินตนเอง โดย พงษ์ภูธาร ทำดี

ขนาด: 300 x 200cm

เทคนิค: สีน้ำมันบนผ้าแคนวาส

ปี : 2025

(ที่มา: พงษ์ภูธาร ทำดี, 2025)

แนวความคิดในการสร้างสรรค์

ผลงานชิ้นนี้สะท้อนพฤติกรรมการทำลายตัวเองที่เกิดจากความโลภ ความหลง และการขาดสติ ร่างกายมนุษย์ในภาพถูกสร้างให้กลืนกินซึ่งกันและกันอย่างเป็นวัฏจักร ราวกับเป็นสัญลักษณ์ของตัณหาที่ไม่สิ้นสุด การกลืนกินนี้ไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อการอยู่รอด แต่เพื่อบำบัดความหิวกระหายในจิตใจที่ไม่อาจอิ่มได้ จึงสะท้อนสภาวะที่มนุษย์จำนวนมากกลายเป็นทั้งผู้ล่าและเหยื่อตัวเองในเวลาเดียวกัน

รูปแบบในการสร้างสรรค์

องค์ประกอบของภาพถูกจัดเรียงในแนวตั้ง ราวกับเป็นเสาขนาดใหญ่ที่สะสมชั้นของร่างมนุษย์และสัตว์ร้ายที่รวมกันอย่างบิดเบี้ยว ด้านล่างมีความมืดทึบและเต็มไปด้วยรายละเอียดที่ชวนขนลุก ขณะที่ด้านบนปรากฏร่างขนาดใหญ่ที่ดูคล้ายปีศาจกำลังครอบงำอยู่เหนือทุกสิ่ง ใบหน้า ดวงตา และอวัยวะต่าง ๆ ถูกจัดวางซ้อนทับอย่างแยกไม่ออก เน้นการสะสมของความรู้สึก “อึดอัด” และ “ถูกกดทับ” อย่างจงใจ

เทคนิคในการสร้างสรรค์

สีน้ำมันบนลินินถูกใช้ในการสร้างพื้นผิวที่มีทั้งความเรียบเนียนและความหยابกร้านในภาพเดียวกัน การจัดแสงภายในภาพใช้แหล่งกำเนิดแสงจากด้านหลังของตัวละครหลัก ทำให้เกิดแสงเรืองสีน้ำตาล-เหลืองที่คล้ายแสงในขุมมรกต เน้นความรู้สึก “หมักหมม” และ “เรื้อรัง” ของพฤติกรรมการทำลายตนเอง การไลโทเนสีอ่อนและมีดอย่างแม่นยำช่วยเพิ่มความลึกและความน่ากลัวทางจิตวิทยา

การพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์จากชั้นที่ 3 ไปสู่ผลงานชั้นที่ 4

ผลงานจิตรกรรมชุดที่สามในชื่อ “Devourer’s Gaze – สายตาของผู้กลืนกิน” มุ่งเน้นนำเสนอ “ภาพแทนอำนาจ” ที่ครอบงำอยู่ในทุกทิศทางของสังคม โดยเฉพาะในเชิงความรู้สึกที่แผ่เร้น ความกลัว การถูกเฝ้ามอง และการไร้ทางหนีที่ซ่อนอยู่ในภาพลักษณะที่ดูเหมือนสงบนิ่ง ภาพสายตาที่เรืองแสงกลางภาพกลายเป็นจุดศูนย์รวมของความรู้สึกกดดัน และถูกห้อมล้อมด้วยภาพของสิ่งมีชีวิตที่ไร้ระเบียบ แสดงออกถึงความรู้สึกไม่ปลอดภัยของมนุษย์ในพื้นที่ที่ถูกกลืนกินทั้งทางสังคมและจิตใจ

เมื่อเข้าสู่ผลงานชั้นที่สี่ในชื่อ “Self-Devourer – ผู้กลืนกินตนเอง” แนวความคิดได้พัฒนาไปสู่การวิพากษ์พฤติกรรมของมนุษย์เองที่กลายเป็นผู้ทำลายล้างตนเอง ผ่านการพรรณนาโครงสร้างร่างกายที่แหลกสลาย ร่างมนุษย์ที่สับสนวุ่นวายซ้อนทับและกัดกินกันเองภายใน สะท้อนสภาวะของมนุษย์ในยุคปัจจุบันที่ยิ่งเสพ ยิ่งว่างเปล่า ยิ่งเต็ม ยิ่งพร่อง ซึ่งเป็นอาการของ “ความหิว” ทางใจที่ไม่มีวันอิ่ม ความโลกที่ย้อนกลับมากลืนกินตนเองจนกลายเป็นวัฏจักรของการล่มสลาย

ในด้านรูปแบบ ผลงานชั้นที่สี่มีการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนจากชั้นก่อนหน้า ทั้งในด้านโทนสีที่เน้นบรรยากาศหม่นมืด หนักแน่น ด้วยสีน้ำตาลเข้ม เหลืองหม่น และแดงคล้ำที่สะท้อนถึงความเป็นอินทรีย์ ร่างกาย เนื้อหนัง เลือด และการเสื่อมสลายของชีวิต รูปทรงของร่างกายที่ถูกประกอบขึ้นอย่างไร้เหตุผล ยังคงแนวทางของความบิดเบี้ยว แต่แสดงออกในลักษณะที่โฟกัสเฉพาะจุดมากขึ้น ไม่กระจายไปทั่วภาพเหมือนในชั้นที่สาม ทำให้ผู้ชมสามารถสัมผัส “อารมณ์ร่วม” ของการกัดกินตนเองได้อย่างชัดเจนและรุนแรงมากขึ้น

ในเชิงเทคนิค ชั้นที่สี่ได้ทดลองใช้พื้นที่มืดเป็นองค์ประกอบหลักในการวางภาพ โดยให้รายละเอียดสว่างปรากฏอยู่ในบริเวณที่จำเป็นต่อการเล่าเรื่องเท่านั้น การใช้เส้นสายและจังหวะของผีแปร่งมีความนิ่งกว่าเดิม แต่กลับทวีความอึดอัดขึ้นจากการควบคุมพื้นที่ให้แน่นหนาและหนาที่บ่งชี้ขึ้น สร้างสมดุลระหว่างพื้นที่ “ความนิ่งเงียบ” และ “การสั่นไหว” อย่างรู้จังหวะ

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาจากชั้นที่สามไปสู่ชั้นที่สี่ เป็นการเคลื่อนจากการสำรวจ “สายตาของผู้เฝ้ามองจากภายนอก” มาสู่ “การย้อนมองและกีดกันจากภายใน” อย่างรุนแรงและเป็นปัจเจกมากขึ้น โดยยังคงตั้งคำถามต่อความหิว ความว่างเปล่า และพฤติกรรมการทำลายล้างตนเองของมนุษย์ในยุคปัจจุบันไว้อย่างต่อเนื่องและลุ่มลึก

ภาพที่ 44 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

Unbridled – ไร้บังเหียน โดย พงษ์ภูธาร ทำดี

ขนาด: 300 x 200cm

เทคนิค: สีน้ำมันบนผ้าแคนวาส

ปี : 2025

(ที่มา: พงษ์ภูธาร ทำดี, 2025)

แนวความคิดในการสร้างสรรค์

ผลงานชิ้นนี้สะท้อนความอยากที่ไม่ถูกควบคุม เปรียบเสมือนต้นหาที่ไม่มีขอบเขตหรือทิศทาง ความหิวที่ไม่ได้เกิดจากความจำเป็นพื้นฐาน แต่เป็นความอยากที่ทวีความรุนแรงขึ้นเอง ภาพนี้เปรียบเทียบแรงขับทางอารมณ์เหล่านี้กับพลังดิบของสัตว์ที่เคลื่อนไหวอย่างไร้จุดหมาย มนุษย์ในภาพจึงไม่ใช่ผู้ควบคุม แต่กลับกลายเป็นผู้ถูกลากจูงโดยความต้องการภายในตนเอง

รูปแบบในการสร้างสรรค์

ภาพถูกจัดองค์ประกอบให้มีลักษณะเอียง เคลื่อน และไม่มั่นคง ร่างของสัตว์และมนุษย์หลอมรวมกันในลักษณะที่ยากจะระบุแน่ชัดว่าอะไรเป็นอะไร ลำตัวที่บิดเกลียว กล้ามเนื้อที่แปรสภาพ และดวงตาที่ปรากฏอยู่ในจุดผิดธรรมชาติ เป็นการตั้งคำถามถึงการควบคุมตัวเองของมนุษย์ในยุคที่เต็มไปด้วยแรงดึงจากสื่อ ความเร็ว และการแข่งขัน ภาพมีลักษณะเหมือนการถูกพุ่งเข้าไปใส่ผู้ชมโดยไม่มีเตรียมใจ

เทคนิคในการสร้างสรรค์

เทคนิคสีน้ำมันบนลินินถูกนำมาใช้สร้างพื้นผิวที่ดูดิบและเคลื่อนไหว มีการปาดสีอย่างรุนแรง การลากเส้นแบบไม่ย้อนกลับ และการปล่อยพื้นที่บางส่วนให้ยังคงเห็นร่องรอยของพู่กันอย่างจงใจ สิ่งเหล่านี้ช่วยสร้างความรู้สึกของ “แรงพุ่ง” และ “การไม่หยุดนิ่ง” ที่เสริมแรงกับแนวคิดของภาพได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ลินินเป็นวัสดุที่มีพื้นผิวหยาบ จึงส่งผลต่อความรู้สึกทางสายตา ทำให้ภาพมีมวลและน้ำหนักที่กดทับ

การพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์จากชั้นที่ 4 ไปสู่ผลงานชั้นที่ 5

ผลงานชั้นที่สี่ “Self-Devourer” (ผู้กลืนกินตนเอง) นำเสนอภาพแทนพฤติกรรมของมนุษย์ที่ถูกครอบงำด้วยความอยากอันไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งแปรเปลี่ยนเป็นการทำลายตัวเองโดยไม่รู้ตัว ภาพร่างกายขนาดใหญ่ที่แสดงการกลืนกินซ้ำซ้อนสะท้อนถึงสภาวะหลงผิดทางจิตวิทยา และการถูกผลักดันจากความปรารถนาโดยไร้การควบคุม จุดเด่นคือการจัดองค์ประกอบที่เน้นความซับซ้อนของเนื้อหา โดยใช้รูปแบบการวางท่าทางของร่างกายที่บิดเกร็ง บรรจุนัยละเอียดของการกลืนกินที่แสดงถึงการวนเวียนของความต้องการไม่รู้จบ

เมื่อพัฒนาไปสู่ผลงานชั้นที่ห้า “Unbridled” (ไร้พันธนาการ) ศิลปินยังคงยึดแนวคิดเดิมในการสื่อสารถึงความอยากอันไม่มีที่สิ้นสุด แต่มีการขยับความหมายไปสู่มิติของความรุนแรงที่ไม่ได้เกิดจากการขยับภายนอก หากแต่เป็นความปะทุของแรงผลักดันจากภายในตัวมนุษย์เอง องค์ประกอบของภาพถูกลดทอนให้เรียบง่ายขึ้นกว่าผลงานชิ้นก่อนหน้า แต่เน้นการเคลื่อนไหวอย่างรุนแรงของโครงร่างสัตว์ที่พันกันยุ่งเหยิง พร้อมทั้งมีท่าทางที่สื่อถึงการดิ้นรน ขัดขืน และหลุดจากกรอบของการควบคุม

ในด้านแนวความคิด ศิลปินนำเสนอภาพแทนของสภาวะที่ความอยากไม่เพียงกัดกินตัวตนภายใน แต่ยังผลักดันให้มนุษย์พุ่งทะยานออกไปนอกขอบเขตเดิมอย่างไร้ขีดจำกัด ผลงานชิ้นนี้จึงสะท้อนถึงพลังของสัญชาตญาณที่ไม่สามารถยับยั้งได้ ซึ่งต่างจากชิ้นก่อนที่สะท้อนการพังทลายภายในตัวเอง ขณะที่ในชิ้นนี้กลับเป็นการระเบิดออกของความรุนแรงและการต่อต้านอย่างรุนแรงจากภายในร่างกายมนุษย์ที่ต้องการปลดปล่อยตัวเองให้หลุดจากพันธนาการ

ด้านรูปแบบการสร้างสรรค์ ศิลปินได้ลดความซับซ้อนในองค์ประกอบของภาพและจำนวนตัวละครลง แต่ทว่าความรุนแรงผ่านการเคลื่อนไหวและท่าทางของร่างกายที่แสดงถึงพลังการปะทะ สัตว์ในภาพไม่ได้มีลักษณะเฉพาะเจาะจงชัดเจนเหมือนผลงานก่อนหน้า แต่กลับดูเลื่อนลอย เสมือนถูกสร้างขึ้นจากพลังงานดิบ อันแสดงถึงการกลายร่างของต้นกำเนิดให้เป็นสิ่งมีชีวิตในแบบที่ไม่สามารถควบคุมได้อีกต่อไป

การพัฒนาจากผลงานชิ้นที่สี่สู่ชิ้นที่ห้าจึงไม่ใช่เพียงการขยายแนวคิด แต่เป็นการถ่วงถ่วงเนื้อหาและรูปแบบให้กระชับ เข้มข้น และทรงพลังยิ่งขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงการกล้าปลดปล่อยองค์ประกอบที่ไม่จำเป็น เพื่อเปิดทางให้ความรู้สึกในเชิงอารมณ์และพลังดิบของเนื้อหาถูกส่งออกมาได้โดยตรงและชัดเจนที่สุด

ภาพที่ 45 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6

The Greed Trap – กับดักความโลภ โดย พงษ์ภูธาร ทำดี

ขนาด: 170 x 200cm

เทคนิค: สีน้ำมันบนผ้าแคนวาส

ปี : 2025

(ที่มา: พงษ์ภูธาร ทำดี, 2025)

แนวความคิดในการสร้างสรรค์

ผลงานนี้สะท้อนถึงความโลภที่แฝงอยู่ในทุกโครงสร้างของจิตใจมนุษย์ โดยเปรียบเทียบความโลภเป็น “กับดัก” ที่ซับซ้อนและดึงดูดให้มนุษย์ถลำลึกเข้าไปอย่างไม่รู้ตัว ภายในภาพมีสัญลักษณ์คล้ายเกียร์จักรกลและโครงข่ายที่พันนาการอยู่ภายในศีรษะของมนุษย์ เปรียบได้กับระบบความคิดที่ติดอยู่ในวงจรการครอบครอง ความอยาก และการแข่งขัน

รูปแบบในการสร้างสรรค์

การจัดองค์ประกอบภาพมีลักษณะซ้อนทับกันของใบหน้าหลายใบที่ซ่อนความรู้สึกหลากหลาย—บางใบหน้าเย็นชา บางใบหน้าเศร้า และบางใบหน้าไม่มีความรู้สึกเลย การซ้อนทับเหล่านี้เสริมให้เกิดภาพลวงตาในระดับความลึกและชั้นจิตใต้สำนึก เงามืดและสีแดงเข้มที่แทรกซึมอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ของภาพสร้างบรรยากาศของความอึดอัด กัดค้น และความกลัวที่ไม่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน

เทคนิคในการสร้างสรรค์

เทคนิคสีน้ำมันบนแคนวาสในภาพนี้เน้นความคมเข้มของโทนสีแดง-ดำเป็นหลัก พร้อมใช้การเกลี่ยสีแบบเนียนละเอียดเพื่อสร้างความรู้สึกลึกลับและน่าหวาดหวั่น โครงสร้างบางส่วนของใบหน้าถูกแยกเป็นชั้น ๆ โดยมีแสงเรืองรองสอดแทรกในบางจุด ทำให้เกิดการเล่นกับแสงเงาอย่างมีพลัง เทคนิคการวาดลวดลายลึกลับซึ่งในส่วนของ “ก้นดัก” กลางศีรษะ เป็นการพัฒนารูปแบบที่เชิงสัญลักษณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์จากชั้นที่ 5 ไปสู่ผลงานชั้นที่ 6

ผลงานชั้นที่ห้า “Unbridled – ไร้พันธะ” ถ่ายทอดสภาวะของแรงขับภายในที่ไร้การควบคุม โดยเน้นให้เห็นถึงพลังดิบของจิตที่ถูกปลดปล่อยออกจากกรอบของเหตุผลหรือศีลธรรม ตัวภาพสะท้อนความรุนแรงที่มาจากภายในตนเอง สื่อถึงการต่อสู้ระหว่างความต้องการอันไร้ขอบเขตกับกรอบของกฎหมายหรือคุณธรรมในสังคม รูปแบบของภาพยังคงเน้นสรีระที่ผิดเพี้ยน บิดเบี้ยว และเคลื่อนไหวรุนแรง โดยใช้ความไม่สมดุลระหว่างพื้นที่ว่างกับองค์ประกอบภาพ เพื่อสร้างความรู้สึกกระอักกระอ่วน ไม่นั่นคง และเร่งเร้า

เมื่อเข้าสู่ผลงานชั้นที่หก “The Greed Trap – ก้นดักความโลภ” แนวความคิดมีการพัฒนาให้เฉพาะเจาะจงมากขึ้น จากพลังภายในที่ไร้การควบคุม มาสู่พลังภายในที่ถูก “ดักจับ” ด้วยความโลภ ความต้องการ ความอยากมีอยากได้ของมนุษย์ ภาพแสดงให้เห็นถึงการติดกับของจิตใจที่ไม่สามารถหลุดพ้นจากสิ่งล่อลวงทางวัตถุหรือสถานะ ตัวภาพนำเสนอหัวใจของความทุกข์ในบริบทสังคมร่วมสมัยให้คุณค่ากับความสำเร็จที่วัดได้จากภายนอก จุดเด่นของภาพคือการใช้โครงสร้างซ้ำและบีบรัดพื้นที่ เพื่อแสดงถึงการวนเวียน ซ้ำซาก และขาดอิสระในจิตใจ รูปแบบในภาพจึงเปลี่ยนจากการปล่อยพลังสู่ภายนอก มาเป็นการบีบคั้นภายในอย่างแน่นหนาและลึกลับมากยิ่งขึ้น

การเปลี่ยนผ่านนี้สะท้อนถึงการพัฒนาเชิงแนวคิดที่ลุ่มลึกขึ้น จากแรงขับอันดิบเถื่อนที่ไม่ผ่านกระบวนการคิดในชั้นที่ห้า ไปสู่การตั้งคำถามและวิเคราะห์กลไกของความอยากที่ครอบงำจิตใจในชั้นที่หก รวมทั้งเป็นการทดลองการควบคุมองค์ประกอบภายในภาพให้มีโครงสร้างแน่นและชัดเจนยิ่งขึ้น ขณะที่ยังคงรักษาสุนทรียภาพของความบิดเบี้ยวและความน่ากลัวที่เป็นเอกลักษณ์ของผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 46 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7

The Endless Hunger (ความหิวของมนุษย์) โดย พงษ์ภูธาร ทำดี

ขนาด: 300 x 400cm

เทคนิค: สีน้ำมันบนผ้าแคนวาส

ปี : 2025

(ที่มา: พงษ์ภูธาร ทำดี, 2025)

แนวความคิดในการสร้างสรรค์

ผลงานชิ้นนี้เป็นบทสรุปสำคัญของแนวคิดทั้งหมดในชุด “ความหิวของมนุษย์” โดยเน้นย้ำถึงสภาพภายในของมนุษย์ที่ไม่เคยรู้จักพอ สะท้อนให้เห็นถึงสัญชาตญาณ ความต้องการ และความทะยานอยากที่ฝังลึกอยู่ในระบบจิตของมนุษย์ ซึ่งไม่อาจถูกควบคุมหรือจำกัดได้ด้วยเหตุผลหรือศีลธรรม ผลงานสะท้อนภาพของมนุษย์ที่กำลังถูกกลืนกินโดยความหิวของตนเอง ทั้งในเชิงรูปธรรมคือร่างกาย และในเชิงนามธรรมคือจิตใจและอัตลักษณ์ ผลงานขนาดใหญ่ถึง สามเมตรคูณสี่เมตร มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดแนวคิด เพราะการเผชิญหน้ากับภาพในขนาดใหญ่เต็มพื้นที่สายตาทำให้ผู้ชมรู้สึกเหมือนถูก “กลืนเข้าไป” ในห้วงของความหิวนั่นเอง เป็นการออกแบบที่มุ่งหมายให้เกิดประสบการณ์ตรงเชิงจิตวิญญาณและกายภาพ ให้รู้สึกถึงแรงดึงดูด ความบีบคั้น และการตกอยู่ในอำนาจของแรงขับที่ควบคุมไม่ได้ของมนุษย์เอง

รูปแบบในการสร้างสรรค์

องค์ประกอบในภาพยังคงมีลักษณะของความบิดเบี้ยวผิดรูปร่าง และความเชื่อมโยงกันของร่างกายมนุษย์กับสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะบริเวณใบหน้า มือ และลำตัว ที่แปรเปลี่ยนไปเป็นร่างกายที่ไม่สมบูรณ์ ถูกท่อน้ำและกลืนกันจนกลายเป็นสิ่งเดียวกัน สื่อถึงภาวะที่มนุษย์ถูกกลืนหายไปกับความอยากของตนเอง ภาพยังเต็มไปด้วยการวางซ้อนของชั้นผิวและรูปทรงที่พันกันยุ่งเหยิง สร้างความรู้สึกถึงการบดบัง การสะสม และการกดทับกันอย่างหนาแน่น รูปทรงของสิ่งมีชีวิตจึงไม่ได้มีความสง่างามหรืองดงามในเชิงร่างกาย หากแต่แสดงให้เห็นถึงผลของความหิวที่กัดกร่อนความเป็นมนุษย์อย่างช้า ๆ แต่ลึกซึ้ง องค์ประกอบถูกจัดเรียงอย่างแน่นหนา ไม่มีพื้นที่ให้พักสายตา ทำให้เกิดความรู้สึกอึดอัดและถูกคุกคาม เป็นการจ้องออกแบบพื้นที่ภาพให้ทำหน้าที่กดดันผู้ชมอย่างต่อเนื่อง และเร้าอารมณ์ในเชิงจิตวิทยา

เทคนิคในการสร้างสรรค์

ศิลปินใช้เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบขนาดใหญ่ 300 x 400 ซม. ซึ่งถือว่าเป็นผลงานที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในชุดนี้ พื้นผิวถูกสร้างขึ้นจากการลงสีหนาในบางพื้นที่ และบางพื้นที่เป็นการป้าย ปาด และปล่อยให้สีเคลื่อนไหวอย่างอิสระ เทคนิคนี้ส่งผลให้เกิดความหลากหลายของผิวสัมผัสในภาพ ทั้งความหยาบ ความลื่น ความหนาแน่น และความแข็งศิลปินยังใช้การซ้อนชั้นของสีหลายระดับ เพื่อสร้างมิติที่ลึกและความรู้สึกที่บดบังอย่างจริงจัง โดยเฉพาะบริเวณศีรษะและดวงตาที่ถูกกดด้วยน้ำหนักสีที่มากผิดปกติ เพื่อให้รู้สึกถึง “แรงกดทางจิตวิญญาณ” นอกจากนี้ยังมีการใช้สีโทนเทา แดง ดำ และม่วงเข้ม ซึ่งเป็นชุดสีที่สื่อถึงการเน่าเปื่อย ความทรมาณ และความตายอย่างต่อเนื่อง เทคนิคเหล่านี้ถูกพัฒนาต่อเนื่องมาจากผลงานชิ้นก่อนหน้า แต่ในชิ้นนี้มีการกลั่นกรองมากขึ้น ชัดเจนขึ้น และส่งผลต่อประสบการณ์ของผู้ชมในระดับที่ “กระแทกใจ” อย่างรุนแรง

การพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์จากชิ้นที่ 6 ไปสู่ผลงานชิ้นที่ 7

ผลงานชิ้นที่หก “The Greed Trap – กับดักความโลภ” สะท้อนภาพของจิตใจมนุษย์ที่ถูกครอบงำด้วยแรงปรารถนาแห่งโลภวัตถุ ซึ่งเปรียบเปรยผ่านสัญลักษณ์ของกับดัก ภาพของมนุษย์ที่ซ้อนทับอยู่ภายในโครงข่าย และแสดงออกถึงการดิ้นรนภายใต้การครอบงำของระบบคุณค่าในสังคมที่บิดเบี้ยว โดยเน้นความรู้สึกอึดอัด ตึงเครียด และการขาดอิสรภาพผ่านโครงสร้างองค์ประกอบที่แน่นหนา สลับซับซ้อน และจงใจอัดแน่นทับซ้อนกันในพื้นที่จำกัด

ในขณะที่ผลงานชิ้นที่เจ็ด “The Endless Hunger – ความหิวของมนุษย์” ได้พัฒนาแนวความคิดจากความโลภเชิงนามธรรม ไปสู่การแสดงออกถึงพฤติกรรมของมนุษย์ที่ถูกผลักดันด้วย “ความหิว” ในระดับจิตวิญญาณและอารมณ์อันลึกเร้น ภาพของร่างกายมนุษย์ที่บิดเบี้ยวและหลอมรวมเข้ากับโครงสร้างที่ดูคล้ายอวัยวะภายใน สร้างความรู้สึกสั่นไหวและปั่นป่วนของภาวะขาดและการ

เสพติดอย่างไม่มีที่สิ้นสุด กลายเป็นการแสดงภาพของการกลืนกินอย่างต่อเนื่องทั้งจากภายในและภายนอก

ในแง่ของแนวความคิด ผลงานชิ้นที่เจ็ดได้ขยายประเด็นจาก “ความอยาก” ที่แฝงอยู่ในโครงสร้างสังคม ไปสู่ “ความหิวกระหาย” ที่ดำรงอยู่ในระดับสัญชาตญาณ เป็นความต้องการที่ไม่ได้เกิดจากระบบภายนอกอีกต่อไป แต่เกิดจากภายในจิตใจของมนุษย์เอง ซึ่งไม่สามารถเติมเต็มได้ ไม่ว่าจะด้วยวัตถุหรือการครอบครอง ทำให้เกิดภาพของภาวะ “ความหิวไม่รู้จบ” อันเป็นศูนย์กลางของแนวคิดในผลงานชิ้นนี้

ในด้านรูปแบบ ผลงานชิ้นที่เจ็ดมีการเคลื่อนไหวขององค์ประกอบภาพที่รุนแรงและลื่นไหลมากยิ่งขึ้น เส้นสายดูพลิ้วไหว กลืนรวมกันในลักษณะคล้ายกระแสคลื่น หรือกล้ำเนื้อที่พุ่งพล่านทั่วทั้งภาพ ซึ่งแตกต่างจากชิ้นก่อนหน้าที่เน้นความแน่นทึบและการจัดระนาบอย่างตายตัว องค์ประกอบของชิ้นที่เจ็ดให้ความรู้สึกเหมือนกำลังหลุดออกจากกรอบหรือรูปทรงที่ควบคุมไม่ได้ เสริมด้วยสีม่วงเทา และแดงเข้มที่เน้นความรู้สึกระหว่างความทุกข์และความกลัว

ในด้านเทคนิค ผลงานชิ้นนี้ถือเป็นชิ้นที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในชุดขนาด 300 x 400 ซม. ซึ่งเปิดโอกาสให้สามารถจัดวางรายละเอียดได้อย่างเต็มพื้นที่ เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบลินินยังคงถูกใช้เพื่อเน้นความนุ่มลึกของผิวสี แต่มีการเพิ่มความรุนแรงของพู่กันและการป้ายสีในบางส่วน เพื่อสร้างแรงปะทะทางสายตาและเน้นจังหวะของอารมณ์ภาพให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ความเคลื่อนไหวในเนื้อสีและพื้นผิวกลายเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสื่อความรู้สึกของ “ความหิวที่ไม่สิ้นสุด” ได้อย่างทรงพลัง

4.5 สรุปบทที่ 4

บทที่ 4 ได้นำเสนอการพัฒนาแนวคิด รูปแบบ เทคนิค และกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในชุด “The Hunger of Humanity – ความหิวของมนุษย์” ซึ่งเป็นผลงานจิตรกรรม 2 มิติ จำนวน 7 ชิ้น ที่แสดงออกถึงความทุกข์จากความโลภ ความอยากได้อย่างมี และความรู้จักพอของมนุษย์ในสังคมร่วมสมัย ผ่านการบิดเบี้ยวของรูปทรงร่างกาย และภาษาทางทัศนศิลป์ที่สะท้อนสภาพจิตใจที่ถูกตัณหาครอบงำ

ผู้วิจัยได้ทดลองสื่อสารอารมณ์ผ่าน “สายตา” “ผิวสัมผัส” และ “องค์ประกอบที่ผิดเพี้ยน” เพื่อสร้างแรงกดดันและบรรยากาศไม่น่าไว้วางใจ โดยใช้เทคนิคสีน้ำมันบนเฟรมผ้าใบที่มีขนาดใหญ่เป็นพิเศษ เพื่อให้ผู้ชมต้องเผชิญหน้ากับภาพอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้การรับชมเกิดขึ้นทั้งทางกายภาพและจิตใจในคราวเดียวกัน

ผลจากกระบวนการสร้างสรรค์ในบทนี้ จะถูกนำไปวิเคราะห์และอภิปรายในบทถัดไป เพื่อแสดงให้เห็นถึงคุณค่าในเชิงแนวคิด เทคนิค และผลกระทบทางสังคมที่เกิดจากผลงานชุดนี้อย่างเป็นระบบ

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “The Hunger of Humanity – ความหิวของมนุษย์” ได้สะท้อนผลลัพธ์ใน 3 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านแนวคิด ด้านเทคนิค และด้านการรับรู้ในมิติทางสังคม ดังนี้

ผลลัพธ์ด้านแนวคิดจากการศึกษาทั้งในเชิงพุทธศาสนา จิตวิทยา และสังคมร่วมสมัย ผู้วิจัยสามารถถ่ายทอดแนวคิดเรื่อง “ตัณหา” ออกมาในรูปแบบที่จับต้องได้ทางทัศนศิลป์ ผ่านร่างกายที่บิดเบี้ยว ดวงตาที่จ้องกลับ และองค์ประกอบภาพที่ซ้อนทับกันอย่างไม่น่าไว้วางใจ ผลงานสะท้อนสภาวะจิตใจของมนุษย์ที่ตกอยู่ภายใต้แรงกดดันจากภายในและภายนอก ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผ่านประสบการณ์ตรงของตนเองและสังเคราะห์ร่วมกับปรากฏการณ์ในสังคมผลลัพธ์ด้านเทคนิคการใช้เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบขนาดใหญ่ช่วยให้สามารถควบคุมผิวสัมผัส แรงกด การลากเส้น และความเปียกของสีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้วิจัยสามารถถ่ายทอดอารมณ์ที่ “รุนแรง ดิบ และจริงใจ” ได้โดยตรงไปตรงมา ทั้งยังได้ทดลองใช้เท็กซ์เจอร์ การปล่อยให้สีหยด การครูด และการซ้อนทับ เพื่อให้ผลงานมีชีวิต ไม่สมบูรณ์แบบโดยตั้งใจ ซึ่งเป็นการวิพากษ์แนวคิดเรื่อง “อุดมคติ” ของความงามและศีลธรรมในสังคมบริโภคนิยมผลลัพธ์ด้านการรับรู้ทางสังคมผลงานในชุดนี้ตั้งใจให้ผู้ชม “ถูกจ้องกลับ” และรู้สึกไม่สบายใจ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตั้งคำถามกับแรงผลักดันในใจตนเอง ผู้วิจัยพบว่าผู้ชมจำนวนหนึ่งเกิดปฏิกิริยาแบบหลีกเลี่ยงสายตาหรือเบือนหน้าหนี ซึ่งเป็นผลที่ตรงกับความตั้งใจของผู้วิจัยในการสื่อสารถึงพฤติกรรมที่คนเรามักปกปิด หลีกเลี่ยง หรือไม่กล้ายอมรับในตัวเอง ผลงานจึงไม่ใช่แค่ภาพ แต่เป็น “ประสบการณ์” ที่หลักให้ผู้ชมเผชิญหน้ากับสิ่งที่อยู่ในตนเอง ไม่ว่าจะเป็นความกลัว ความอยาก หรือความรู้สึกผิด ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้แต่ต้น

บทสรุปของการอภิปรายผลการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ แสดงให้เห็นว่าศิลปะสามารถเป็นพื้นที่ของการตีแผ่ความจริงอันเจ็บปวดของมนุษย์ได้อย่างทรงพลัง ไม่ใช่เพียงเพื่อความงามทางสายตา แต่เพื่อการตั้งคำถามทางจิตใจ ความกล้าเผชิญหน้า และการสำรวจจิตสำนึกของตนเอง ในสังคมที่เต็มไปด้วยตัณหาและแรงกดดัน ศิลปะที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ชุดนี้จึงมิได้จำกัดอยู่เพียงบริบทเฉพาะของผู้วิจัย หากแต่สามารถขยายไปสู่พื้นที่ของการรับรู้ในระดับสากล เมื่อมนุษย์ในสังคมโลกต่างล้วนต้องเผชิญกับแรงขับภายในไม่ต่างกัน การตั้งคำถามถึงตัณหา ความกลัว และความหลงในตนเอง ผ่านผลงานจิตรกรรม จึงกลายเป็นจุดเริ่มต้นของการเปิดบทสนทนาใหม่ระหว่างศิลปะกับมนุษยธรรมในระดับโลก ศิลปะจึงไม่เพียงแต่สื่อสารความรู้สึกของศิลปิน หากแต่เป็นเครื่องมือสะท้อนและกระตุ้นความเข้าใจร่วมกันในหมู่มนุษยย์ทั่วโลก ท่ามกลางยุคที่เปราะบางทางจิตวิญญาณ

และศีลธรรม ผลงานนี้อาจเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยจุดประกายความเมตตา ความเข้าใจ และการอยู่
ร่วมกันอย่างมีสติในสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงและไร้ทิศทาง

รายการอ้างอิง

- Alcock, J. (2001). *Animal Behavior: An Evolutionary Approach*. Sinauer Associates.
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50(4), 370-396.
- Sylvester, D. (2000). *Interviews with Francis Bacon*. Thames & Hudson.
- จิราภรณ์ ศรีแจ่ม. (2567). ผลกระทบของการหลอกลวงทางการตลาด: กรณีศึกษาดีไอคอนกรุ๊ป. วารสารสังคม
วิทยาศาสตร์และจริยธรรม, 16(2).
- ญาณี พรหมเดชะ. (2556). แรงขับเคลื่อนของความอยาก: การตีความพฤติกรรมมนุษย์ในสังคมไทย กรุงเทพฯ.
ธรรมปัญญา (ป.อ. ปยุตโต), พ. (2542). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย.
- ธีรยุทธ บุญมี. (2546). วัฒนธรรมไทยในกระแสโลก. สำนักพิมพ์มติชน.
- นิลยา มีศรี. (2562). จิตวิทยาพฤติกรรมมนุษย์ในสังคมบริโภคนิยม ปทุมธานี.
- ประชาชาติธุรกิจ. (2567). หลอกลวงประชาชนผ่าน *DeeMoney Exchange Club* ความเสียหายกว่า 600 ล้าน
บาท. Retrieved 1 พฤษภาคม 2568 from <https://www.prachachat.net>
- พงษ์ภูธรา ทำดี. (2025). ภาพถ่ายอุปกรณ์และผลงานวิทยานิพนธ์. In. กรุงเทพฯ: พงษ์ภูธรา ทำดี.
- พรรณนิภา วงษ์จิตร. (2562). การแสดงออกของความปรารถนาในสื่อผสม [วิทยานิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. เชียงใหม่.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2542). พุทธธรรม. มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระไพศาล วิสาโล. (2558). เข้าใจทุกข์ เห็นธรรม. สอนเงินมีมา.
- พินิจ บุญเลิศ. (2555). สื่อสารการตลาดในยุคบริโภคนิยม. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พุทธทาสภิกขุ. (2540). ตัณหาและการดับทุกข์. ธรรมสภา.
- มาลินี อุนากุล. (2554). จิตวิทยาเบื้องต้น. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรัญญา ทองอร่าม. (2560). การสื่อสารผ่านดวงตาในบริบทของสังคมร่วมสมัย. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วสันต์ ปัญญาแก้ว. (2552). จิตวิทยาและพฤติกรรมผู้บริโภค. พัฒนาวิชาการ.
- วีระชัย รุ่งเรือง. (2559). บริโภคนิยมกับวิกฤตมนุษย์. สารคดี.
- ศิริพร จิรมณีกุล. (2558). จิตวิทยาทั่วไป. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมภพ ภิรมย์ภักดี. (2558). พฤติกรรมมนุษย์กับแรงขับภายใน. ศูนย์วิจัยพฤติกรรมไทย.
- สำนักข่าวไทย. (2567). การโฆษณาภาพลักษณ์กับพฤติกรรมผู้บริโภคในยุคแบรนด์ทรูครองเมือง. Retrieved 1
พฤษภาคม 2568 from <https://www.tnamcot.com>
- อัศวพงษ์ คำสุข. (2562). ถวัลย์ ดัชนี: พลังดิบในจิตวิญญาณ. มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศ.

อังคณา หฤทัย. (2552). จิตวิทยาทั่วไป. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นายพงษ์ภูธร ทำดี

วุฒิการศึกษา

ครุศาสตรบัณฑิต (ศิลปศึกษา)

ผลงานตีพิมพ์

พ.ศ.2567-นิทรรศการ “I AM FINE ! DIVE INTO THE LIVES OF 10 ICONIC ARTISTS” ณ ห้องRCB 1-2-3 ชั้น 2 River City Bangkok , กรุงเทพฯ ฯ

-นิทรรศการศิลปกรรมช่างเผือก “ความหลากหลายทางชีวภาพ” ณ หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร , กรุงเทพฯ ฯ

- นิทรรศการ “ตัวรักษ์และเมตตา” ณ หอศิลป์ทิพย์พิมาน , นครราชสีมา

- นิทรรศการ “Identity” ณ สหทัยพันตา , ลพบุรี

- นิทรรศการ " Shade of Humans" ณ ศูนย์สรรพสินค้า ซีคอนสแควร์ ศรีนครินทร์ , กรุงเทพฯ

- นิทรรศการ “Infinity 8th”ณ อาคารศิลปศึกษา (หอศิลป์มันปลา) , ร้อยเอ็ด

พ.ศ.2566- นิทรรศการ “อนาคต” จิตรกรรมเอเชียพลัส ครั้งที่ 11 ณ หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ , กรุงเทพฯ ฯ

พ.ศ.2565- นิทรรศการศิลปะนิพนธ์ ครั้งที่ 6 ณ ตึกคณะครุศาสตร์ , ร้อยเอ็ด

- นิทรรศการ “ทุนศิลปะอีสาน”ณ พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ภาพสินธุ์ , ภาพสินธุ์

- นิทรรศการ “ศิลปะนิพนธ์ยอดเยี่ยม” ณ หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ , กรุงเทพฯ

- นิทรรศการ “ลมหายใจเดียวกัน” ศิลปกรรม ปตท. ครั้งที่ 37 , กรุงเทพฯ

- นิทรรศการ “ประกวดจิตรกรรมUOB” ครั้งที่ 13 , กรุงเทพฯ

- นิทรรศการ “ศิลปะขับเคลื่อนสังคมให้ดีขึ้น” ณ หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน , กรุงเทพฯ

พ.ศ.2564- นิทรรศการ “ภาพถ่ายมุมมองธรรม ” ณ อาคารบรรณราชนครินทร์ , ร้อยเอ็ด

- นิทรรศการ “ศิลปกรรมยอดเยี่ยมแห่งลุ่มน้ำโขง” ณ หอศิลป์พระพิฆเนศวร 1 และ 2 , มหาสารคาม

รางวัลที่ได้รับ

พ.ศ.2559 - นิตรรศการ “กลุ่มวิชาศิลปะ” ณ อาคารทรงไทย ,
ยโสธร

พ.ศ.2566- รับรางวัล ชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดจิตรกรรมเอเชียพลัส
ครั้งที่ 11 หัวข้อ “อนาคต”

พ.ศ.2565- รับรางวัล ชมเชยการประกวดวาดภาพ หัวข้อ “หลงปุ้มกับ
สมาธิและสันติภาพ ในมุมมองของฉัน” โดยมูลนิธิรักษาศิลป์ คณະ แพทย์
ศาสตร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- รับรางวัลศิลปะนิพนธ์ยอดเยี่ยม

- รับรางวัลชมเชย โครงการพัฒนาศักยภาพศิลปินรุ่นใหม่

- รับรางวัลเชิดชูเกียรติต้นกล้าศิลปินอีสาน ครั้งที่ 3 โดยสมาคมศิลปิน
อีสาน

- รับรางวัล ยอดเยี่ยมเพชรนาคัตนกล้าศิลปินอีสาน ครั้งที่ 3 โดยสมาคม
ศิลปินอีสาน

พ.ศ.2564 - รับรางวัลเชิดชูเกียรติต้นกล้าศิลปินอีสาน ครั้งที่ 2 โดยสมาคม
ศิลปินอีสาน

- รับรางวัล ยอดเยี่ยมเพชรนาคัตนกล้าศิลปินอีสาน ครั้งที่ 2 โดยสมาคม
ศิลปินอีสาน

พ.ศ.2562 - รับรางวัล The Best ระดับประเทศการประกวดผลงาน
เสริมสร้างและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น

